

Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü

BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Zeytin ve Zeytinyağı Sektörü Ulusal Kümelenme Stratejileri

Gaziantep Ortak Akıl Platformu®

Çalışma Raporu

20 Kasım 2014

Gaziantep

İÇİNDEKİLER

Sunuş	1
1. Mevcut Durum Analizi	2
2. Öneri Geliştirme Çalışması	7

EKLER

Ek 1. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumlu İfadeler	19
Ek 2. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumsuz İfadeler	23
Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler	28
Ek 4. Mevcut Durum Analizi –Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler.....	35
Ek 5. Katılımcı Listesi.....	46
Ek 6. Çalışma Programı	49
Ek 7. Toplu Çalışma Fotoğrafı.....	50

TABLolar

Tablo 1. Öncelikli Olumlu İfadeler	3
Tablo 2. Öncelikli Olumsuz İfadeler.....	5
Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri.....	8

Sunuş

T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (GTHB-BÜGEM) ve TÜSSİDE işbirliği ile “Zeytin ve Zeytinyağı Sektörü Ulusal Kümelenme Stratejileri Projesi” yürütülmektedir. Projede zeytin ve zeytinyağı sektöründe uygulanacak etkin kümelenme stratejileri ve politikaları ile farkındalık oluşturmak ve yenilikçilik perspektifiyle; üretimin, ihracatın, verimliliğin, kullanım alanlarının ve katma değerinin artırılarak yerel kalkınmanın ve zeytin-zeytinyağı sektöründe ülkemizin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada Gaziantep, Adana, Mersin, Osmaniye, Hatay, Antalya, Kahramanmaraş, Kilis, Mardin, Şanlıurfa, Adıyaman ve Karaman illerinden gelen zeytin ve zeytinyağı sektöründe önde gelen paydaşlardan (akademisyenler, sivil toplum yetkilileri, özel sektör temsilcileri ve kamu yetkilileri), zeytin ve zeytinyağı sektörüne yönelik mevcut durumun analizini yapmaları istenmiştir. Çalışma sırasında sektöre yönelik girdi koşulları, talep koşulları, firma stratejisi ve rekabet yapısı, devletin rolü, ilgili ve destekleyici kuruluşlar/sektörler ana başlıklarında katılımcılardan değerlendirmeler yapmaları istenmiş, sektöre dair güçlü ve gelişmeye açık alanlar, fırsatlar ve tehditlere ilişkin tespitlerini ve önerilerini almak amaçlanmıştır. TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE)’nin yürütücülüğünde 20 Kasım 2014 tarihinde Gaziantep Ticaret Borsası’nda gerçekleştirilen çalışmaya 69 kişi katılım göstermiştir.

Programda gerçekleştirilen çalışmalar şöyledir:

1. Mevcut Durum Tespit Çalışması
2. Öneri Geliştirme Çalışması

Çalışma “kürsüden anlatma ve toplu dinleme konferansı” şeklinde değil, yaratıcı fikir oluşturma yöntem ve teknikleri kullanılarak, tüm katılımcıların tüm çalışmalara başından sonuna kadar aktif katılımı ile yazılı bilgi ve belge üretmeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu rapor, çalışma programında oluşturulan veri ve bilgileri içermektedir. Raporda sunulan sonuçlar; çalışma esnasında katılımcıların tartışıp görüş birliğine vardığı konuların **son hali** olup, TÜSSİDE tarafından üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Katılımcı listesi **Ek 5’de**, çalışma programı **Ek 6’da** ve çalışmaya ilişkin toplu fotoğraf **Ek 7’de** sunulmuştur.

1. Mevcut Durum Analizi

Mevcut Durum Analizi geniş katımlı iç ve dış durum analizinin yapılarak kurumsal kapasitenin ortaya çıkarılması ve geleceğe yönelik stratejiler geliştirilmesini sağlamaktadır.

Bu kapsamda, kuruluşa ilişkin olumlu ve olumsuz değerlendirmeler belirlenir. Şekil 1’de mevcut durum analizinin genel yapısı verilmiştir. Mevcut durum analizinde olumlu ve olumsuz değerlendirmeler iki ayrı boyutta düşünülebilir. Birinci kısım olan olumlu değerlendirmelerde kurumun güçlü yönleri ve kurum için avantaj yaratan fırsatlar belirlenirken; olumsuz değerlendirmelerde kurumun zayıf yönleri ile kurum için olumsuz olacak tehditler belirlenir. Kurumun güçlü ve zayıf yönleri kurumun kontrolü dahilindeyken; kurum karşılaştığı fırsatlar ve tehditler kurum kontrolü dışındaki koşul ve eğilimlerden ortaya çıktığı kabul edilir.

	OLUMLU	OLUSUZ
Sektör dâhilinde	Güçlü Alanları	Gelişmeye Açık Alanları
Sektör dışında	Fırsatları	Tehditleri

Şekil 1. Mevcut Durum Analizi

Mevcut durum analizi çalışmasında katılımcılar, zeytin ve zeytinyağı sektörünün mevcut durumuna ilişkin Güçlü Alanları, Fırsatları, Zayıf Alanları ve Tehditleri değerlendirmiştir. Çalışma süresince katılımcılar bu konuları toplamda 8 grup olarak çalışmıştır. İlk aşamada **Grup 1,3,5 ve 7** olumlu değerlendirmeler; **Grup 2,4,6 ve 8** ise olumsuz değerlendirmelerde bulunmuştur. İlk aşamada her grubun bireyleri grubun konusuna ilişkin bireysel fikir üretmiş, üretilen fikirler gruba okunarak konsolide edilmiştir. İkinci aşamada her gruba ilişkin oluşturulan fikirler diğer gruplar ile paylaşarak, diğer grupların da farklı konularda fikirleri alınmıştır. Son aşamada olumlu ve olumsuz konularda hazırlanan fikirler grup katılımcıları tarafından oylanmıştır. Oylama sonucu önceliklendirilmede yüksek puan alan ifadeler **Tablo 1** ve **2’de**, düşük puan alan fikirler **Ek 1 ve Ek 2’de** verilmiştir. Katılımcıların verdikleri puanlar puan sütununda yer almakta olup, fikirlerin önem sırasını göstermektedir.

Tablo 1. Öncelikli Olumlu İfadeler

Grup No	Kod ¹	Olumlu Alan Mevcut Durum Tespit İfadesi	Puan
Grup 1	PT1.1	Organik zeytinyağı tüketiminin artması ve yetiştiriciliğe merak salınması ve kimyasallardan uzak durulması yönünde bilinç oluşması	11
	PT1.2	Üreticilerin kendi bölgelerindeki yerel çeşitlerin önemini kavrayıp, o çeşitlere yönelmeleri	10
	PT1.3	Bölgenin zeytinin anavatanı olması	8
	PT1.4	Bakanlığın zeytin ve zeytinyağına ilgisi bu tür çalıştaylarla ve projelere önem vermesi ile doğru yolda	8
	PT1.5	Ticaret Odasının Nizip zeytinyağının coğrafi işaretini alması	8
	PT1.6	Markalaşma: Bölgeler içerisinde hem saf zeytin hem de zeytin yağı bakımından bölgede firma bazında ilerlemeler mevcut	8
	PT1.7	Bölgede en son on yıldaki dikimle Türkiye dünyada önemli bir (hedef) dereceye talip	8
Grup 3	PT3.1	Bazı firmaların butik üretim yaparak bölgeye uygun çeşitlerin öne çıkarılması	9
	PT3.2	Sektöre yeni makine ve yeni üretim yöntemlerine açık üreticiler girmekte, yenilikler daha kolay benimsenmektedir	9
	PT3.3	Zeytin ve zeytinyağı tüketimini artırmak için kamu spotu çalışmalarının başlatılması (zeytin ve zeytinyağı tüketimi artmıştır)	9
	PT3.4	Zeytin ve zeytinyağı sektörü üretim ve sanayinde teknoloji kullanılmaya başlanmıştır	7
	PT3.5	Duyusal analize dayalı üretim yapan firmaların kaliteli ürün arzları artmakta. Nitelikli ürün daha yüksek katma değerli ürünler ortaya çıkartmaktadır	6
	PT3.6	Zeytin sektörü devlet tarafından desteklenmektedir. (Fidan-zeytinyağı konusunda hibe ve destekler) sanayi desteği	6

¹ PT: Pozitif Tespit (olumlu)

Tablo 2. Öncelikli Olumlu İfadeler (Devam)

Grup No	Kod ²	Olumlu Alan Mevcut Durum Tespit İfadesi	Puan
Grup 5	PT5.1	Zeytin yağının sağlık üzerine olumlu etkilerinin bilimsel yayınlar ile desteklenmesi	8
	PT5.2	Zeytin ve zeytinyağının doğal olması (ilaç kullanımının azlığı)	7
	PT5.3	Zeytin ve zeytinyağının ülkemiz için stratejik ürün olarak nitelendirilmesi	5
	PT5.4	Zeytinciliğin kanunla korunması (Zeytincilik vasıflı alanların)	5
	PT5.5	Makinalı hasat gelişmekte işgücü azalmaktadır. Hasatta verim ve kalite artmaktadır. Periyodisiteyi azaltması	5
Grup 7	PT7.1	Zeytin üretici birliklerinin olması	12
	PT7.2	Bölgeler açısından her bölgede yetişen ürünlerin diğer bölgelerde yetiştirilmemesi, her bölge kendi çeşidine önem vermektedir	11
	PT7.3	Ekonomi bakanlığının zeytinyağı için ihracata iade ve tanıtım desteği 5 Lt. paket olması	7
	PT7.4	Zeytin ve zeytinyağı için böyle bir çalışmanın başlatılmasını olumlu buluyorum	7
	PT7.5	Halk arasında zeytinyağı tüketimi artmıştır	6
	PT7.7	Zeytincilikle uğraşan çiftçilere özellikle hasat ile ilgili alet ve ekipman desteğinin verilmesi ve artırılması doğru bir yaklaşımdır	6

² PT: Pozitif Tespit (olumlu)

Tablo 2. Öncelikli Olumsuz İfadeler

Grup No	Kod ³	Olumsuz Alan Mevcut Durum Tespit İfadesi	Puan
Grup 2	NT2.1	Verimli arazilerin inşaat alanına dönüştürülmesi	12
	NT2.2	Tanıtım konseyine ve sektörel çalışmalara Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin yeterince dahil edilmemesi	11
	NT2.3	Üreticilerin bitki yetiştirme ve bakım, gübreleme koşullarındaki eksiklikler	10
	NT2.4	Zeytinyağının uygun depolama koşullarında saklanmaması ve kalite kayıpları Ör: Krom tank kullanımı. Güneş ışığına maruz kalınması	10
	NT2.5	Zeytinyağı tüketiminin kamu spotu olarak ulusal basında işlenmemesi	9
	NT2.6	Salamuralık zeytin tesislerinde de teknik eleman sıkıntısı mevcut	9
Grup 4	NT4.1	Aktif bir tanıtım filmi ve kamu spotu ile “zeytinyağı tüketimi” artırılmalı. Rakiplerimize göre tüketimimiz çok az	9
	NT4.2	Beyaz tenekeyle satışın önüne geçilmeli. Depolama şartları öğretilmeli Marka ve üretim izin belgeli yağların satışı sağlanmalı, teşvik edilmeli	8
	NT4.3	Zeytin hasadı ve zeytin tarımı konusunda yetersiz makineleşme ve bilgi eksikliği	8
	NT4.4	Bölgeye uygun doğru çeşidin seçiminde sorunlar var	7
	NT4.5	Mevcut Ağaç Varlığının bilinmemesi. İlk ve acil önceliğin bu konuya verilmesi gereklidir	7
	NT4.6	Sektör aktörlerinin tümünün kendi konusunda tam eğitime sahip olmaması	7
Grup 6	NT6.1	Çiftçiler bazında eğitimler yetersiz	6
	NT6.2	Zeytin ve yağının içinde tıbbi elementlerin yeterli düzeyde araştırılmaması	6
	NT6.3	Üretimde verim düşüklüğü ve bakımsız bahçeler, kültürel uygulamanın eksikliği	5
	NT6.4	Zeytin ve zeytinyağı konusunda yetersiz Ar-Ge personeli (Kamu-üniversite)	5
	NT6.5	Tüccarların çiftçilerin üzerindeki etkileri. Alımların devlet eliyle yapılmaması	5

³ NT: Negatif Tespit (olumsuz)

Tablo 2. Öncelikli Olumsuz İfadeler (Devam)

Grup No	Kod ⁴	Olumsuz Alan Mevcut Durum Tespit İfadesi	Puan
Grup 8	NT8.1	Son yıllarda kurulan bahçelerdeki çeşitler bölgemizde adaptasyon sorunu yaşamaktadır.	14
	NT8.2	Firmalar pazarlama ve markalaşmaya destekleme ihtiyacı duymaktadır. Bu destekler yetersizdir.	7
	NT8.3	Dal kanseri, ağaç sarıkurdu, verticillium gibi hastalık ve zararlılarda kimyasal mücadele edecek ruhsatlı tarım ilaçlarının bulunmaması	7
	NT8.4	Enerji maliyetlerinden dolayı sulu zeytin yetiştiriciliğinin yapılamaması Nizip, Karkamış, Oğuzeli	6
	NT8.5	Çiftçi eğitimlerinin yetersiz olması	6

⁴ NT: Negatif Tespit (olumsuz)

2. Öneri Geliştirme Çalışması

Öneriler, mevcut potansiyelden faydalanmak için hayata geçirilmesi gerekenler, olumsuz alanların etkisinin azaltılması veya ortadan kaldırılması için öngörülen vadede tamamlanması beklenen ve ilgili kurum/kuruluşların eşgüdümünde gerçekleştirilecek olan çalışmalardır. Olumsuz alanların etkisinin azaltılması veya ortadan kaldırılması için öngörülen çalışmalar olabileceği gibi olumlu tarafların daha da iyileştirilmesi için çözüm önerilerini içerir.

Çalışmanın bu aşamasında katılımcılardan, 8 grup halinde, mevcut durum analizi çalışmasında saptanan öncelikli hususlar doğrultusunda hayata geçirilmesi gereken proje, faaliyet, organizasyonel değişiklik vb. önerileri geliştirmeleri istenmiştir. Geliştirilen öneriler grup üyeleri tarafından oylanmıştır.

Katılımcıların grup bazında geliştirmiş oldukları öneri ifadeleri **Tablo 3**'te verilmiştir.

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 1	Eğitim, eğitim, eğitim... Bölgede zeytin ve zeytinyağının faydasını anlatacak tüketici potansiyeli oluşturmak, bu potansiyeli eğitimle bilinçlendirmek
	Bundan sonra adaptasyon konusunda doğru zeytin fidanına karar verilmeli. Bölge bölge çeşit tavsiyesi gerekli.
	Tağışışle mücadele için acil müdahale birimleri kurulmalı
	Bölgedeki analiz laboratuvarları zeytinyağı için acilen geliştirilmeli
	Bölgedeki beyaz teneke dolumu ve satışı kesinlikle önlenmeli
	Sektörel bazda komisyonlar, komiteler kurulması ve zeytincilik potansiyelinin tespiti ile geleceğe yön verme çalışmaları yararlıdır
	Üniversite ve Araştırma Enstitülerinin, yeni ve/veya farklı çeşitlerin dikimi konusunda tavsiyelerine uyulması
	Zeytinyağı veya salamuralık için bölgelere ürün toplama ürün işleme için alanlar tahsis edilip merkezler oluşturulmalı
	Bölgelere has çeşitlerin fidanlarının üretimi için fidan üreticisinin desteklenmesi
	Yada devlet kanalı ile fidan üretim merkezlerinin oluşturulması
	Devlet tarafından ihracata (özellikle sofralık ve zeytinyağı sektörüne) daha fazla destek verilmesi
	Zeytin dikilecek bölgelerde yaprak, iklim koşulları, ulaşım, vs. gibi tüm parametreler dikkate alınarak en uygun çeşitleri seçimine yönelinmesi
	Bölgede -Yerel çeşitlerle -Mikroklima bölgeler -Ekolojik zeytincilik -Butik üretim geliştirilmeli
	Zeytin dikimi yönünde atıl verimsiz arazilerin kullanılması yönünde çiftçiler bilinçlendirilmeli
	Zeytinyağı olsun, salamuralık üretim olsun, sanayi alanında özellikle de bölgelerde butik üretim yapanların vergilerden muaf edilip üretimi cezbedilmesi
	Hasattan sofraya kadarki aşamalarda kalite ve hijyen kurallarına uyulmalı
	Zeytin hasat tarihi ilgili üniversite ve tarım müdürlükleri tarafından bölge bölge çiftçilere bildirilmeli
	Ar-Ge çalışmaları- üniversite, sektör, devlet proje üretmeli
	Periyodisitlerin azaltılması için damlama sulama sistemlerine devlet tarafından destekler arttırılmalı
	Zeytin yağı pazarlarında birlikler kurulması yönünde çalışmalar yapılması
	Zeytin potansiyeli mevcut yerlere analiz laboratuvarlarının yapılması

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 1 (Devam)	Zeytincilikte bakanlık, üniversite ve TÜBİTAK katkısıyla ülkeye ve bölgelere uygun çeşitlerin ıslahı ve adaptasyonu konusunda çalışmalar yapılması
	Hem sofralıkta hem de yağlık çeşitlerde standartların oluşturulup bunun çiftçiye ve işletme sahiplerine de uygulatılması ve fiyatlandırılması
	Zeytin yetiştiriciliğinde kimyasal girdi kullanımı diğer ürünlere nazaran oldukça azdır. Dolayısı ile organik tarıma rahatlıkla geçilebilir. Piyasada organik zeytin ve zeytin yağı talebi oldukça fazladır. Üreticiler bu pazar açığını değerlendirmeli
	Üniversite, STK ve Bakanlığın işbirliği yaparak çiftçi ve işletme sahiplerinin eğitilmesi
	Makinalı hasata uygun çeşitlerin ekilmesi
	Toprak analizine dayalı bitki besleme, hasatta makineleşme sağlanmalı
	Zeytin yetiştiricileri teknik olarak eğitilmeli Zeytin yetiştiricileri örgütlenmeli Markalaşmaya gidilmeli
	Zeytin yağının iç piyasada tüketilmesine öncelik verilmesi, kamu spotu yayınların arttırılması
	Üretimde verim ve kaliteyi arttırmak için kültür teknik konularında üretici eğitimlerine ağırlık verilmeli
Grup 2	Yetiştirme tekniklerini çiftçiye uygulatacak zorunlu mekanizma kurulması Not: Özellikle toprak işleme ve budama konusunda
	Yerel çeşitlerin fidan üretimi için fidancılık konusunda eğitim verilmeli (görsel ve uygulamalı)
	Zeytinde bölgeye adapte olmayan çeşitler için aşılama ile çeşit değiştirilmesine devlet desteği sağlanmalı
	Fide üretimi yapan firmalar daha iyi denetlenmeli
	Zeytin ve zeytinyağı konusunda gerek kültürel uygulamalar gerekse üretim aşamasında uzman kişilerden eğitim
	Bölgede zeytinyağı ile ilgili Arge-İnovasyon ve markalaşma yapacak bir merkezin kurulması TRC1 bölgesi üniversitelerine ziraat fakültesi kurulması
	Olimpiyatlar gibi büyük organizasyonlarda Türkiye zeytin/yağının tanıtılması sponsorluğu simgeleştirilmesi -Takılarda zeytin imgesinin işlenmesi yani tanıtım, farkındalık
	Zeytin birliklerinin sayısı arttırılmalı
	Zeytine verilen hibe ve teşviklerin artırılması
	Pilot projeler yapılarak örnek tesisler tesis edilmeli

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 2 (Devam)	Markalaşma için işletmecilere Bakanlık ve ilgili STK' lar ile birlikte maddi destekler sağlanmalı
	Zeytin ve zeytinyağı üretici birliklerinin etkinliğinin artırılması için yaptırım gücü veren kanuni düzenlemeler yapılmalı
	Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden temsilciler seçerek tanıtım konseyine ve STK larca yapılan çalışmalara daha çok dahil edilmeli
	Firmaların daha güçlenmesi için bölgede kümelenme yapılmalı
	Markalaşmayı desteklemek gerekir, işletmelerde laboratuvar kurulması için destekler sağlanabilir
	Üretimin ve üreticinin desteklenmesi için bölgemizde taşşışle mücadelenin etkin bir şekilde sürdürülmesi . Cezai yaptırımcı artırılmalıdır
	Sofralık zeytin ve zeytinyağına verilen destekler, AB veya benzeri ülke standartlarına bakılarak arttırılmalı
	Firmaların ihracatını artırmaya yönelik eğitimler verilmeli Kurumsallaşma için firmalara eğitim verilmeli Bölgelere laboratuvar kurulmalı
	Zeytin ve zeytinyağı tanıtımında görsel araçlar kullanılarak tanıtım yapılması. Böylelikle çocuklar da küçük yaşta zeytini daha çok tanıyacak ve bu faydalı meyve suyu tüketimi artacaktır. (Ör. Animasyon karakterleri, TV, reklam vs.)
	Çiftçi ve üreticilere devlet desteğinin artırılması Ara ve teknik personel yetiştirilmesi için okul, eğitim merkezi benzeri kurumlar kurulmalı
	Yöresel zeytinlerin daha çok dikilebilmesi için, bölgesel teşvik verilmeli
	Zeytinliklerin korunması için gerekli yasal düzenlenmenin yapılması
Grup 3	Kayıt dışı üretiminin önüne geçilmelidir
	Hasat ve üretimde makineleşmenin yaygınlaştırılması
	Zeytinde erken hasadın önlenmesi için eğitimlere ağırlık verilmesi
	Birlik, kooperatif ve derneklerin sürdürülebilirliğinin sağlanması
	Zeytin kanununun uygulama konulması için acil önlemler alınmalı
	Zeytin ve zeytinyağı içeriğinin araştırılabileceği geniş imkanlara sahip laboratuvarlar kurulmalı
	Zeytin ve zeytin yağı üretiminde yeniliklerin benimsetilmesinde önder çiftçilere önem verilmesi
	Üretici birliklerinin yaygınlaştırılması sağlanarak sektörde daha güçlü bir pozisyonda olmaları sağlanmalıdır

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 3 (Devam)	Makinalı tarıma yönelik zeytin bahçelerinin kurulması için destekleme yapılması
	Zeytinyağı tüketimi konusunda kamu spotları hazırlanmalıdır.
	Yetiştiriciden üreticiye her alanda eğitim faaliyetlerine önem verilmelidir Kalifiyeli personel sayısı artırılmalıdır
	Zeytinyağı muhafaza koşullarının uygun olmaması nedeniyle kalite kayıpları yaşanmaktadır. Lisanslı depoculuğun yaygınlaşması sağlanmalı
	Tarım Bakanlığı tarafından bir an önce zeytin ağaçların sayısı, üretim kapasitesi vb. hakkında envanter çalışması yapılmalıdır
	Teşvik sisteminde verilen desteklerin ürün kalite parametrelerine göre değerlendirilip verilmesi gerekmektedir
	Bölgesel gen kaynakları tespit edilip , coğrafi işaretler ile bakanlıkça bölgelerin sınırları çizilmeli. Bu sınırlar içinde elde edilmekte olan ürünlerin duysal ve kimyasal özellikleri belirlenmeli
	İspanyol zeytini gibi zeytin çeşitleri arasında dünya pazarında yerli zeytinimizi ön plana çıkaracak Ar-Ge çalışmalarının yapılması gerekmektedir.
	ZZTK'nın tanıtım faaliyetlerine daha fazla önem vermesi gerekmektedir.
	Tağış kişisel tercihlere karşı bir hile olduğundan nitelikli dolandırıcılık sayılmalı. O kişinin faaliyeti boyunca elde ettiği kazançlar gecikmesi ile tahsil edilip meslekten men edilmeli
	Zeytinyağının en temel sorunu üreticidir. Üretimin bağış değil teşvik ile düzenlenmesi sağlanmalıdır. Teşvik sistemi gönüllü olan tesisler için de kapsamda olmalı
	Zeytinyağı duysal karakterine göre tasnif edilmelidir. Bu amaçla tadım panellerinin kurulması teşvik edilmelidir.
	Karekod uygulaması Sağlık Bakanlığı'ndaki gibi olmalı, sıkım şişelemede izleme için kullanılmalıdır. Böylece beyaz teneke ve taşış kontrol altına alınabilir.
	Zeytin yetiştiricilik arazilerin de her türlü imar sanayi yapılaşmalarının önüne geçilmeli, yasal prosedürler uygulanmalıdır.
Grup 4	Tüketicilerin zeytinyağı tüketimine yönlendirilmesi ile birlikte beyaz teneke üretimine karşı uyarılmaları
	Bir okulda öğrenim görmüş gibi köylerde çiftçilere doğru yöntemleri yerinde uygulamalı öğretme, fabrikada doğru olanı gösterme
	Sektörle ilgili Ar-Ge faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi
	Mevcut ağaç varlığını belirlemek için çiftçilere destek vererek her ağacı hayvanlardaki küpe sistemi gibi fişleyip bir programa yükleyerek doğru rekolte tahmini yapılabilir Bahçe tesisinde bölgeye uygun fidan ve yer seçimi doğru olmalı, yanlış fidan üretimi yapan cezalandırılmalı, bu kriterlere uygun plantasyon yapan çiftçi ödüllendirilmeli

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 4 (Devam)	Bölgede Marmarabirlik, Tariş gibi benzer kuruluşların oluşturulması ile çiftçilerin entegrasyonu, Kooperatifleşme
	Plastik kasaların köylülere ücretsiz dağıtımı ve öneminin anlatılması
	Özellikle markalaşmaya yönelik stratejik konumlandırma gerekiyor. Zeytinyağına bir misyon yükleyerek bir hikaye çatısı altında pazarlama eğitim, imaj katarak durumu iyileştirme gerekiyor.
	Hülya Avşar gibi toplumda sevilen, taklit edilen kişilere reklam filmi çektirilmesi
	Butik üreticilere promosyon ve reklam desteği verilmesi
	Beyaz teneke yani markasız, üretim izin belgesiz yağlara el konulması ve para cezası verilmesi markalaşma için önemlidir
	Zeytinyağı kalite değerlerine (asitlik ve peroksit) toplam fenol değerlerinin yönetmelik veya teşvik yöntemi ile eklenmesi
	“Tarla Okulu Projesi” zaten var, bu aktifleştirilmeli. Bu eğitime katılım çiftçilere sertifika verilmeli.
Grup 5	Çeşit seçiminin bölgelere göre yapılmaması
	Zeytin yetişen bölgelerin ekolojide göz önüne alınmaması
	Çeşit seçiminin olmaması rastgele seçilmesi
	Tozlayıcı çeşitlerin karşılıklı olarak dikilmemesi
	Her çeşidin ayrı ayrı kalite özelliğinin araştırılması ve isimlendirilmesi
	Özellikle kurulacak ticari bahçelerde alınacak fidanlar sertifikalı yerden alınmalı
	Zeytin yetiştiriciliğinde kesinlikle üniversitelerde uzman kişilerle birlikte fikir alışverişi yapılmalı
Grup 6	Hasat makinesi teşviki veya tanıtımı
	Üniversitelerde pozitif çalışma yapılması
	İhracatın yasaklanması
	Pirina sektörünü teşvik
	Her bölgede taşşışe kişiye büyük ceza
	Sık dikim

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 6 (Devam)	Örnek çiftçi ve tüccar teşviki
	Kıraç araziye iltifat
	Zeytinyağının mucize- kutsal olduğuna inandırma
	Üreticiler, yeni tesis, bakım, besleme, hasat, pazarlama konusunda, uzman kişiler tarafından eğitilmelidir
	Desteklemelerde bölgelere uygun çeşitlere destek verilmesi
	Makinalı hasadın teşvik edilmesi, hasat makinası desteği verilmeli
	Zeytin ve zeytinyağının özellikle insan sağlığı açısından önemi toplum bilincinde iyice yerleştirilmeli, insanların bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır
	İlk başta üretici birlikleri ve kooperatifleri kurularak, üreticilerin organize olması sağlanmalıdır
	Üreticiden başlayarak tüketiciye gelene kadar ürün kalite yönetim sistemi oluşturulmalı, bu sayede daha kaliteli ürünler elde edilmesi sağlanmalıdır
	Üretici birlikleri kurularak, aktif olarak çalışmaları sağlanmalı, denetlenmelidir. Birlikler yoluyla üreticiler fiyat oluşturma vb. konularda etkin olabilirler
	Bölgesel çeşitlerin ıslahına, iyileştirilmesine yönelik araştırma çalışmalarının yapılması
	Zeytin ve zeytinyağının faydaları konusunda kamu spotu, reklam filmi vb. yapılarak tüketimin artırılması, yaygınlaştırılması
	Sertifikalı, ismine doğru fidan üretiminin geliştirilmesi ve desteklenmesi
	Üretim sürecindeki kültürel bakım işlemlerinin yapılmasındaki aksaklıkların giderilmesi için üreticilerin eğitim programlarına alınması
	Adaptasyon çalışmaları yapılarak veya yapılan çalışmaları referans alınarak çeşit tercihinin yapılması,
Grup 7	Zeytinyağı mutlaka markalı olmalıdır.
	Zeytinyağında kalite bakımından çeşit çok önemlidir.
	Zeytinde hasat ile sıkım arasında geçen süreye dikkat edilmelidir. (Zeytinyağı kalitesi için)
	Zeytin ekimine dekar başına verilen 100 lira 250 liraya çıkarılmalı
	Zeytinyağına verilen desteklere ücret arttırılmalı
	Zeytin tarımına alt sanayi üretimine destek verilmeli
	Zeytincilikte sanayici ve üretici arasında sözleşmeli tarım yapılmalı, Devlet sözleşmeli tarıma destek vermeli

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 7 (Devam)	Zeytin çeşitlerinin mutlaka yöreye uygunluğu göz önünde bulundurulmalıdır. Aksi halde hasat zamanı çeşit farklılığından kaynaklı hasatta yağ kalitesinin düşmesi çok önemlidir.
	Zeytin yağı konusunda tanıtımı artırıcı kamu spotları yapılmalı. Tanıtımın yapılması gerekir.
	Zeytinyağının ve zeytin tanesinin üretici birlikleri aracılığıyla satılması yasa ile zorunlu hale getirilmeli,
	Her bölgenin yerli çeşitleri arasında yüksek verimli ve kalite gösteren ağaçlar seçilerek ıslah çalışması yapılmalıdır.
	Üretimde verim ve kalitenin artırılması için sulamanın teşvik edilmesi, enerji desteği, alet ve ekipman desteğinin artırılması gerekmektedir.
	Zeytinciliğe verilen desteklemelerin artırılması gerekmektedir.
	Zeytinde bakım şartlarına gereken önem verilmelidir.
	Çeşitler ayrı ayrı hasat edilmeli ve yağlarda ayrı tenekelenmelidir.
Grup 8	Dünya piyasası ile rekabet edilebilmesi için tarımsal girdiler desteklenmelidir.
	Küçük ölçekli işletmeler birleştirilerek birlik şeklinde çalıştırılmalıdır.
	Bölgede yerli çeşitlerimizin gen haritası hazırlanmalıdır.
	Kayıt dışı üretiminin engellenmesi
	Çiftçilerin kendi üretimini kendisi pazarlaması engellenmeli
	Yurtiçi tüketimi arttırmak yolunda zeytin-zeytinyağı tanıtım grubu oluşturulmalı
	Bölgemizde organik zeytin ve zeytinyağı üretimi teşvik edilmeli
	Zeytin hasatında kullanılan tarım işçilerinin yetersizliğinden mutlak suretle makinalı hasata geçilmeli ve bunlar desteklenmeli
	Ulusal bir zeytin politikamızın olması ve zeytinin korunması gerekir
	Zeytin arazilerinin korunması ve desteklenmenin devam ettirilmesi
	Kişi başı zeytinyağı tüketimi arttırmak için filmler, belgeseller, spotlar yapılmalıdır. Zeytin toplama şenlikleri düzenlenebilir
	Üreticiden başlayarak bahçe tesisi, çeşit seçimi ve dikim konusunda eğitilmesi
	Üreticiler toprak işleme ve yetiştiricilik konularında eğitilmeli
	Üreticiler hasat ve depolama konularında eğitilmeli
	Pres veya işleme tesisi dediğimiz işletmelerde zeytin yağı elde edilirken zeytin çeşidine ve kalitesine göre ayrılarak işlenmeli ve ayrı ayrı depolanmalı

Tablo 3. Grupların Öneri İfadeleri(Devam)

Grup No	Öneri İfadesi
Grup 8 (Devam)	Lisanslı depoculuk kurularak üretilen ürünler kalite gurubuna göre depolanmalı ve pazarlanmalı
	Mutlak suretle zeytin üretim sahalarında sulu tarıma geçilerek üretim arttırılmalı
	Zeytin yağına verilen destekleme miktarı arttırmalı
	Üretici birlikleri ve kooperatifler teşvik edilmeli
	Bölgenin önde gelen üreticileri dünyada bu konuda lider olan ülkelere teknik gezi kapsamında götürülmeli. Ufuklarının genişlemesine katkıda bulunulmalı
	Zeytin hastalık ve zararlıları ile mücadele konusunda Ar-Ge çalışmalarına ağırlık verilmeli. Biyolojik-fiziksel-kimyasal mücadele yöntemleri daha da geliştirilmeli
	Çiftçilerin pazarlama ve üretim kalitesindeki eksiklikleri çözmek için sözleşmeli tarım modeli benimsenmeli, desteklenmelidir.
	Periyodisiteyi engellemek ve rekolteyi arttırmak sulu tarımının mobil güneş enerji santralleri ile yapılması, enerji maliyetini düşürecektir.
	Ticaret odaları, zeytinyağı ihracat danışmanlık ofisi kurmalıdır. Girişimcilere raporlar, müşteri listeleri, fuar programları, şişeleme marka tescil ve fiyatlandırma konularında danışmanlık verilmelidir.
	Tağşişi engellemek ve zeytinyağının serbest piyasada güvenle alınıp satılmasını sağlamak için çok sıkı denetimlerin ve cezai işlemlerin yapılması gereklidir
	Zeytinyağından farklı ürünlerin geliştirilmesi (krem, sabun şampuan, sos, püre, ilaç...) için üniversiteler ve Ar-Ge kuruluşları çalışmalar yapmalıdır
	Küçük zeytinyağı işletmeleri "küçük sanayi siteleri"nde toplanmalı, ortak arıtma tesisi kurulmalı, çevreye zarar vermeleri engellenmelidir

EKLER

Ek 1. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 1	Yerel çeşitlerde bitki sağlığı alanında problem yok denecek kadar azdır, bitki koruma ürünlerine ihtiyaç duyulmamaktadır	7
	Yağış ve rutubetin azlığı nedeniyle asitliği düşük zeytinyağı üretiyoruz	7
	Zeytinyağı işleyen tesislerde çıkan yan ürünlerin son yıllarda kullanım alanlarının artması, çevre ve ekonomiye olumlu yansıyor Pazarlamanın normale dönüşmesi, üreticileri zeytinciliğe teşvik etmektedir	7
	Zeytinliğe özel kanunun olması bu şekilde korunması	6
	Zeytin yağı sektörü kozmetik sektörü ile yakından ilişkili, bir çok kozmetik ürün zeytin yağı ihtiva ediyor. Bu ürünler çeşitlendirilmeli	6
	(İklim-toprak özellikleri) Güneydoğuda bölgesi fıstıktan sonra zeytinin 2.ürün olması nedeniyle ekolojik denge korunuyor. Kimyasal gübre ilaçta minimum kullanım söz konusu	5
	Üretici birlikleri kuruldu (Organik zeytin) etkili bir birlik	5
	Bölge her ne kadar şu anda güvenilir olmasa da uluslararası pazar şansı yüksek (Irak, Suriye, İran, Lübnan, Ürdün vb.)	5
	Zeytin bahçelerinde sulama ve hasat tekniklerinin gelişmesi	4
	Zeytin ve zeytinyağı üretim tesislerinin belli kalite standartların oluşması	4
	Bölgede büyük zeytin çiftçilikleri var. Bölgesel çeşitler üretiyor ve kültürel işlemleri yapıyor	4
	Zeytin ve zeytinyağında tüketici bilincini geliştiren ve artıran çalışmalar yapılıyor	4
	Zeytin yetiştiriciliğinde girdi masraflarının düşük olması	3
	Sektörün; -Ambalaj -Makine-Ekipman -Zirai İlaç -Danışmanlık -Fidancılık vb. Sektörlerle doğrudan ve dolaylı ilişkileri ve katma değer oluşturması	3
	İç piyasada zeytin yağının yaygın kullanılmaya başlaması ve zeytin hasadının zamanında yapılması yönünde üreticilerin bilinçlenmeye başlaması	3
	Bölgenin tanıtımı için -Yerel çeşitleri -İnsan kaynağı -İlişkiler Olumlu olarak değerlendirilmektedir. Bir potansiyeli vardır.	3

Ek 1. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumlu İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 1 (Devam)	Bölgede Kilizi markası organik marka tescil edildi	2
	Bölgede işletmelerin arasında teknik işbirliği başladı ve geliyor	2
	Zeytincilikte en önemli rakibimiz İspanya'dır. İspanya'da özellikle Arbequina çeşidi zeytinyağı sektörü için yaygın dikim alanına sahiptir. Bu ve benzeri çeşitlerin ülkemiz koşullarına adaptasyonunun sağlanması olumludur	2
	Üretim aşamasında ihtiyaç duyulan gübre gibi girdilerin çiftlik gübresi, yeşil gübre gibi alternatiflerle karşılanabilmesi	2
	Ulusal bazda bölgeyi temsil eden dernekler ve üniversiteler var. İstenildiği zaman teknik ulaşılmaktadır	2
	Bölgede yeni makine yatırım teknoloji	1
	Verimsiz arazilerin zeytin ekilerek değerlendirilmesi yönünde bilinç oluşması	1
	Milli Eğitim Bak. Operatör eğitimi tadım eğitimleri ortak akıl yapıldı eğitime bölgede ağırlık verildi	1
	Devlet zeytinyağını ve zeytin üretimini destekliyor	1
	Bölgede işleme tesislerinin hammadde bulması çok kolay ve rahat çoğunlukla kendi hammaddeleri kendileri karşılıyorlar	1
	Bu bölgede Ar-Ge faaliyetlerin önemseyen ve ilgi duyan kişi sayısı oldukça fazla	0
	Pestisit maliyeti düşük (özellikle Gaziantep/Kilis)	0
	Zeytinyağı pres fabrikalarının gelişmiş olması ve kalitenin artması	0
Grup 3	Zeytinyağının bölgesel değerlerinin tespiti, bölgesel çeşitlerin duysal özelliklerinin tespitine çalışan zeytin dostu derneği ve duysal analiz panelleri oluşuyor	5
	Kümelenme çalışmaları sahada ilgi uyandırmakta. Kümelenme ile küçük üreticilerin uluslararası pazarlara açılacağı umulmaktadır	5
	Tüketimin yoğun olduğu ulusal ve bölgesel pazarlara ürün sunabilme	5
	Zeytin ve zeytinyağı bölgede markalaşmaya başlamıştır ve hızla geliştirilmeye çalışılmaktadır	5
	Bu sektörle ilgili akademik çalışmalar yapacak ve kalifiye personel yetiştirecek birçok enstitü ve üniversitenin var olması ve Ar-Ge çalışmalarının artması. Bu sayede sektörün en önemli ihtiyaçlarından biri olan kalifiye eleman ihtiyacı çözmeye yönelik potansiyel arz etmesi	4

Ek 1. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumlu İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 3 (Devam)	Akdeniz ülkesi olmamız. Dünyanın en büyük zeytin ve zeytinyağı üreticileriyle benzer iklimsel özelliklere sahip olmamız, bu sayede zeytincilik ve zeytinyağı üretimi potansiyeline fazlasıyla sahip olmamız. Bölgesel ve coğrafi zenginliğin varlığı	4
	Önder zeytin üreticileri ve zeytinyağı üreticilerinin sektöre katkılarının sağlanması Kredi kooperatifleri üretilen ürünlerin pazarlanmasında önemli rol oynamaktadır	4
	Depolama saklama koşullarında, bozulma ve çürüme söz konusu değil Lisanslı depoculuk faaliyetlerinin gelişmiş olması	3
	Uluslararası gıda fuarlarında zeytin ve zeytinyağı ile ilgili firmalar katılmaya başlamıştır	2
	Bölgede zeytin ve zeytin yağı tüketimi yeterli düzeydedir	2
	Üretimde bizden iyi olan İspanya'ya düşman gözüyle değil iyi rakip gözüyle bakılması üretim kapasitesinin artışı sağlayacak etkidir	2
	Üniversitelerde Ar-Ge çalışmaları artmaktadır	2
	Zeytinyağı tadım panellerinin artması	1
	Girdi maliyeti yüksek olmayan bir yetiştiricilik konusu (Hasat mekanizasyonla aşılabilir)	1
	Ülkede kahvaltıda en çok tüketilen 3 üründen biridir. Sağlıklı bir ürün olması kozmetik sanayinde faydalanılması	1
	Son yıllarda hasat ve ürün işlemede çiftçilere eğitim verilmesi	1
	Ülkemiz çapında birçok küresel ve kurumsal firmanın faaliyet göstermesi (bitkisel yağ üretiminde) zeytinyağının da üretim potansiyeli açısından ihtiyacı olduğu altyapı ya sahip olması	0
	Mevcut zeytin ağaçlarının korunması için 1949 yılında kabul edilen kanun var	0
	Ülkemizde zeytin ve zeytinyağı sektörlerin temsil problemi karmaşasının giderilmesi ile çalışmalar başlamıştır	0
Grup 5	Zeytinyağlı endüstriyel ürünlere yönelik tüketici beklentilerinin artması	4
	Zeytin yetiştiriciliğine genel olarak uygun iklim koşullarına sahip olunması	4
	Markalaşmaya ve inovasyona olanak sağlayan zengin bir yerel çeşit zenginliği bulunmaktadır	4
	Organik zeytinyağının ve organik üretimin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması olumlu.	4
	İç ve dış pazarda zeytinyağı ve zeytin tüketiminin reklam kampanyaları ile duyurulması olumlu.	4

Ek 1. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumlu İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 5 (Devam)	Sağlıklı beslenme bilincinin artışına bağlı olarak iç talep giderek artmaktadır. Tüketici bilinçlenmektedir	3
	Sektöre kamu ilgisi ve desteği fazladır	3
	Zeytin işleme tesislerinin artması ile kalite ve miktar artışı yaşanmaktadır	3
	Zeytin ve zeytinyağının diğer sektörlerle hammadde olması	2
	İstihdama olumlu katkısı vardır	2
	Zeytinin mucizevi bir bitki olarak bilinmesi olumlu yönde etkiliyor	2
	Zeytin ve zeytinyağına ihracata yönelik ciddi teşviklerin verilmesi	2
	Uluslararası pazara istinaden üretim koşullarının uygunluğu açısından rekabet edebilirlik olumlu bir sonuç	2
	Sektörün ikincil çıktıları diğer sektörler için hammadde kaynağıdır	2
	Zeytin ve zeytinyağında arz talep dengesi sağlanması olumlu	1
	Firmalar kapasite artırma ve inovasyona isteklidir	1
	Bilgi birikimi yetişmiş personel araştırmacı/akademisyen sayısı fazladır	0
	Dış pazarlara yakınlık lojistik olarak üstünlük sağlamaktadır	0
Grup 7	Modern zeytin sıkma makinalarına verilen desteğin artması	5
	Zeytin ve zeytinyağı tüketiminde doktorlarımızın verdiği destek güzel	5
	Antep bölgesinde zeytin hastalık ve zararlıların olmaması olumludur. İklimden dolayı	4
	Devletin iyi tarım ve organik tarıma verilen desteğinin yeterli olması	4
	Üniversitelerimiz bu konulara gittikçe daha fazla araştırma yapmaktadır	3
	Zeytin yetiştiriciliği sanayiciler tarafından da desteklenmiştir	3
	Yeni deneme parsellerinde farklı aşılama kullanılarak yeni çeşitler oluşturulmaktadır	3
	Zeytin ağaçlarının erken yaşta meyveye yatması. Örn: Zeytin 3-4 yılda ürün verirken antepfıstığı 15 yılda verir.	3
	Bölgemizde zeytin yağı üretim tesislerinin son derece modern ve son sistem teknolojide olması çok önemlidir	2
	Modern zeytin sıkma makineleri ile üretilen yağların kalitesi artmıştır	1

Ek 2. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 2	Üreticilerdeki eğitim noksanlığı nedeniyle zeytinin hasattan işleme tesisine ulaşınca kadarki süredeki kalite kaybı	8
	Zeytinyağında firmalardaki taşıma sorunu oldukça fazladır (Pamuk yağı) en büyük sıkıntı	7
	Bölgemizin kendi olan yağlık zeytin fidan üretiminin olmayışı zeytinin geleceği için büyük bir eksiklik	7
	Bölgedeki işletmenin küçük olması ve üretici birliklerinin azlığı üretilen ürünlerin tüccarlar aracılığı ile düşük fiyatlara alınması	7
	Markalaşma çalışmalarına desteğin az olması markalaşmanın yetersiz oluşu ambalajlama ve şişeleme yönünden eksiklikler mevcut. Beyaz teneke	7
	Markalaşma için devlet desteği verilmeli. Üreticiye devlet desteğinin az olması (Zeytin-zeytinyağı konusunda) (Kayıt dışı üretim)	6
	Firmaların dış pazar araştırması, ihracat vb. konularla ilgilenmemesi veya bilgi sahibi olmaması	6
	Bölgedeki zeytin ve zeytinyağının tanıtımı yetersizdir. Kalite hakkında yeterli tanıtım yapılmıyor	5
	Çiftçi ile alıcı firmanın arasındaki kopukluk zeytin hal (pazar yerinin) olmayışı	5
	Sivil toplum-özel sektör ve üniversite arasındaki kurumlar arası ilişkinin kopuk olması. Ar-Ge desteğinin verilmemesi	5
	Kamu spotu. Zeytinyağı eğitimin Milli Eğitim düzeyinde ilkokuldaki öğrencilere verilmesi ve ailenin zeytinyağı tüketimi hk. bilinçlendirilmesi eksik	4
	Zeytin işleme tesislerinin yetersizliği (sofralık)	4
	Zeytinin bölgede Antep fıstığı karşısında üvey evlat muamelesi görmesi verimliliği ve kaliteyi düşürüyor	4
	Zeytin hasatı sırasında iş gücü ve makinalı hasada geçiş sırasındaki problemler toplama sırasında ağaçlara zarar verilmesi	4
	Zeytinden elde edilebilecek, katma değer yaratılabilecek, yeterli çalışma yok. TÜBİTAK'a burada ciddi görev düşüyor	4
	Zeytinyağı fabrikaların ve satış yerlerin yeterince denetlenmemesi analiz laboratuvarların yeterince bölgede olmayışıdır	3
	Zeytinyağının önemi hak. yeterince destek söz konusu değildir. Bu konu ile ilgili genellerde destek yok. Sorun yaşanmaktadır. Ör. (Tadım Eğitim)	2
	Bölgesindeki zeytin çalışan akademisyen ve/veya ziraat fakültesinin olmayışı	2
	İşletmelerde kurumsallık ve vizyoner bakış açısı az. Büyük hayallerle yüksek kar elde etme isteği var	1
	Zeytinyağı tesislerinde çalışacak elemanların teknik anlamda eğitilmesi gerekiyor	0
	Zeytin hâl (zeytin pazar) yerlerindeki değerlendirme ünitelerin yetersiz olması	0

Ek 2. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumsuz İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 2 (Devam)	Zeytinyağı tesislerinde çalışacak elemanların teknik anlamda eğitilmesi gerekiyor	0
	Zeytin hâl (zeytin pazar) yerlerindeki değerlendirme ünitelerin yetersiz olması	0
Grup 4	Ülke genelinde fidan hareketleri hastalık zararlarını temiz bölgelere taşınmaktadır. Denetim ve kontrollerin daha titiz yapılması	6
	Plansız tesisleşmenin önü kesilmeli	6
	İşletmelerde üretilen zeytinyağının taşıya karşı korunmasında devletin politikaları yetersizdir. Ceza yok, uygulanmıyor	6
	Lisanslı depoculuk temeli olarak sağlıklı ve doğru depolama yapılmamaktadır	5
	Teşvik sisteminde kalite parametrelerinin olmaması	4
	Dikim alanlarının doğru seçilmemesi	4
	Zeytincilik kanununun etkin olarak yürütülmemesi	3
	Dünya pazarındaki rakiplerinin iyi analiz etmemiz gerekirken yetersiz kalıyoruz	3
	Zeytinyağı kalite parametreleri (sınıflandırması) içinde toplam polifenol değerinin yer almaması	3
	Tüketici etiketli ürün alma ve etiketi kontrol etme konusunda bilgilendirilmeli	2
	Fabrikalara gelen zeytinlere analiz yapılarak sağlık açısından veya organik ürün açısından tahlil edilmeli	2
	Organik zeytin ve zeytinyağı konusunda istenen düzeyde değiliz	2
	Sektördeki üretici birlikleri ve STK'ların nitelik ve nicelik olarak eksikliği	2
	Arazi toplulaştırmasının yapılarak makineleşmeye uygun hale getirilmesi	1
	Sektörel teşvikler ve destekler yetersiz, artırılmalı	1
	Kalite-prim sistemine fabrikaların dahil edilmesi	0
Grup 6	Ülkemizin en önemli sorunlarından biri sertifikalı fidanın olmaması ve satılan fidanların bulaşıcı hastalık taşıması	4
	-Tanıtım yetersiz -Tüketicilerin bilinçlendirilmesi lazım	4
	Alaylı usta ile mektepli usta biraraya gelemiyor. Herkes daha iyi bildiğini zannediyor	3
	Ar-Ge ve inovasyon konularında teşvik edici programların ve eğitimlerin tabana yayılamaması	3
	Ulusal ve yerel düzeyde yeterli üretici örgütü yok yada mevcut örgütler yeterince faal değil	3

Ek 2. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumsuz İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 6 (Devam)	Adaptasyon çalışmaları yapılmadan uygun olmayan çeşitlere destekleme verilmesi	3
	Dernekler ve ziraat odalarının çalışmalarının sadece teoride olması uygulamaya geçirilmesi	3
	Hasat maliyetlerinin yüksek oluşu. Mevcut bahçelerde makinalı hasada geçilememesi	2
	Bahçelerin şiddetli periyodisite göstermesi	2
	Zeytinyağına verilen ihracat devlet teşviği nedeniyle zeytinyağının piyasa değerini altında satılması (verilen teşvik nedeniyle alış fiyatından daha aşağı fiyatlara satılmasına rağmen teşvik sayesinde kar edilmektedir)	2
	Periyodisite gösteren çeşitlerde yağ kalitesi üstün olan çeşitlerin ıslah ve adaptasyon çalışması yapılması	2
	Zeytinyağı işletmelerinin tam kapasite ile çalışmaması, tamamının modern işletme olmaması	2
	Kayıt dışılık nedeniyle bölgenin devlet nezdinde üretimde zayıf olduğu algısı	2
	Başka ürünlerin ekilmediği verimsiz toprak yapısına sahip arazilere dikilmesi	2
	Küçük üreticinin markalaşması için gerekli koşullar yok. Ya büyük üretici olmak yada dökme üretim mecburiyeti var	2
	Üreticilerimizin, zamanında bilinçsizce uygulanan tarım politikaları nedeniyle küçük kapasite, verimsiz üretim, ekonomik koşullar nedeniyle kurumsal yabancı firmalar karşısında rekabet edilebilirlik konusunda zayıf kalması	1
	Zeytinyağı üretiminde markalaşmanın olmaması (dökme üretimin yerine)	1
	Zeytinyağı kalitelerinin taşıması ile bozulması	1
	Ürün çeşitliliğin azlığı, zeytinin sadece zeytinyağı olarak kullanılması	1
	Üreticilerin küçük kalması nedeniyle yeterince gündem olamaması, devletin çeşitli kurumları tarafından önceliklendirilmemesi	1
	Bulunduğumuz bölgeye adapte olmuş ve yüksek verimli fidan çeşitlerinin tanıtımındaki eksiklikler	1
	Özellikle üretici boyutunda insanlarımız, kalite, temizlik ve hijyen konusunda bilinçsiz. Örneğin ağaç üzerindeki zeytin ile yere düşerek toplanan zeytin yağ asiti olarak birbirinden farklı bunun aynı olarak satılması yanlış	1
	İsmine doğru fidan üretiminin desteklenmemesi (satılan çeşidin gerçekten o çeşit olup olmadığı)	1
	Özellikle girdi maliyetleri çok yüksek	1
	On sene önce de yöneticiler aynı şeyleri söylüyordu	1

Ek 2. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumsuz İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 6 (Devam)	Şeffaf ve ulaşılabilir sektör verisi bulunmamaktadır	1
	Üreticilerin küçük kalması, karlılığı yeterli görmesi	1
	Uluslararası piyasadaki en büyük rakiplerimiz İtalya ve İspanya'dan çeşitli konularda (eğitim-ekonomi) geri kalmamız	1
	Mevcut çalıştığımız pazarların rekabet edilebilirlik konusunda dar olması, var olan pazarlarımızın zeytinyağı tat-damak ve sağlık üzerinde olumlu yönlerinin bilincinde olmaması	1
	Sofralık zeytin yüksek katma değerli olarak algılanmakta ve yağ üretimi 2.planda kalmaktadır (Akdeniz Bölgesi)	0
	Zeytin yetiştiriciliğinde atadan kalma yetiştirme yöntemlerine devam edilmesi günümüz bilgi çağında uygulanan yeni yöntemlerden bihaber olunması, birim alandan alınan verimin arttırılamaması	0
	Kesinlikle! Kıraç arazi değerlendirilmesi projeksiyonu	0
	Sofralık zeytin teknolojilerinin bilinmemesi	0
	Zeytin yağı kalitesinin düşük olması	0
	1-Arge Kültürü yeterli değil 2-Bizim insanımız çok heyecanlı 3-Firmalar arası işbirliğine açık 4-5 Sene sonra ancak Avrupa'yı yakalayabiliriz	0
	Zeytinyağı işletmelerinin çiftçilere güven vermemesi ve bu işletmelerin devlet kontrolünde olmaması	0
	Üretici birlikleri, kooperatifleşme gibi faaliyetlerimiz yetersiz	0
	Pazara giriş ve rekabet koşulları adaletsiz. Pazara üretici olarak girmek zor	0
	Üniversitenin araştırma kurumlarının çalışmalarının bilinmemesi, üretici ile akademik dünyanın işbirliğinin eksik olması	0
Grup 8	Zeytinyağı ile kurumsal yapıların olmaması. Örnek: Lisanslı depo hal, borsa...	4
	Hasat sezonunda yeterli tarım işçisi bulmak zor	3
	Zeytinyağının üretiminde kaliteyi arttırmak için modern cold press tekniklerinin kullanılmaması	3
	Zeytin tatlandırma tesislerinin yeterli sayıda olmaması	3
	Bölge insanı (Adıyaman, Kilis, Gaziantep) zeytinyağını çiftçiden almayı tercih ediyor. Çünkü tüccar, bayi ve komisyonculara güvenmiyor. Ürünün sahteciliği tüketicide çok olumsuz bir algı. Tağşiş	3

Ek 2. Mevcut Durum Analizi – Önceliklendirmede Elenen Olumsuz İfadeler (Devam)

Grup No	Önceliklendirmede Elenen Mevcut Durum İfadesi	Puan
Grup 8 (Devam)	Bölgemizde zeytinyağı işleyen ve pazarlayan firmalar yetersiz dolayısıyla çiftçiler ürettiği zeytinyağını kendileri pazarladığı için kalite değeri düşük zeytinyağları kontrolsüz olarak piyasaya sunulmaktadır	3
	Bölgemizde zeytin sahalarında zirai mücadele ilaçları kullanılmadığı halde, ürünlerin organik olarak pazarlanamaması	3
	Zeytinyağı üretim tesisleri atıklarının çevreyi kirletmesi ve denetim yetersizliği	2
	Hasadın zamanında ve doğru bir şekilde yapılmaması kaliteyi olumsuz etkilemektedir	2
	Yurt içi tüketici zeytinyağının doğallığı ve faydaları hakkında yeterli bilinç düzeyine sahip değildir	2
	Üreticiler kaliteli ve markalaşmış zeytin yağı ürünler yerine ucuz ve kalitesiz ürünler piyasaya sürmesi	2
	Çiftçilerin örgütlenmesi pazarlama ve işlemede birlik halinde hareket edilmesi yeterli seviyede değildir	2
	Zeytin yağı üretiminde kaliteyi arttırmak için farklı çeşitlerin farklı hasat edilerek farklı işlenmesi ve yağlarının birbirine karıştırılmaması kaliteyi arttıracaktır. Ayrıca etiketsiz ambalajlarda satışların denetlenmesi gerekir	2
	Bölgede antepfıstığının birincil ürün olması, zeytin yetiştiriciliğini olumsuz etkilemektedir. Çiftçilerin bu konuda yeteri kadar bilinçli olmaması	2
	Makinalı hasadın olmaması	2
	Zeytin yetiştiriciliğinde çiftçiler yeterli bilgiye sahip değildir. Yeni teknikleri, modern uygulamaları takip etmemektedir	2
	Firmaların sözleşmeli alım veya bahçe oluşturmaları teşvik edilmeli	2
	Şişeleme ve pazarlamada sermaye ve nitelikli istihdam yetersizdir	1
	Zeytin ve zeytinyağında katma değerli ürün çeşitlendirilmesinin (püre, uçucu yağ...) olmaması	1
	Kooperatifler ve üretici birliklerin olmayışı	1
	Zeytine verilen desteklerin etkili şekilde kullanılmaması	1
	Zeytinde periyodisitenin olması yıllık rekolteyi etkilemekte, piyasayı olumsuz etkilemektedir	1
	Yerli çeşitlere (Kilis ve Nizip yağlık) coğrafi işaret belgesinin bulunmaması	1
	Hasada yönelik makinelerde hibe kapsamında alet-ekipman desteğinin yetersiz olması. Çünkü üretim masraflarının neredeyse yarısını hasat masrafı oluşturmaktadır	0

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 1	İnsan gücü olarak da bölgemiz avantajlıdır. Hammadde ve pazar nerdeyse içiçe
	Bölgeye adapte olmuş çeşitlerin varlığı
	Zeytin bahçesi yapılacak arazilerin çok olması
	Turunçgillerde olduğu gibi akademik anlamda zeytin çeşitlerinin ıslah edilmesi ve periyodisitenin en aza indirilmesi için akademik iş birlikleri sektör için olumlu katkı sağlayacaktır
	Asit oranı oldukça düşük çeşitler mevcut
	Bölgede Kalkınma Ajansları ve TKDK'nın destekleri hissedilir seviyede
	Zeytin ve zeytinyağı hem halk tarafından hem devlet ve akademisyenler tarafından ele alınmaya üzerine eğilmeye başlanmıştır
	Bölge sanayileşmiş tarım bölgesi niteliği (Gaziantep lider olmak) nedeniyle borsa, oda ve STK'lar anlamında güçlü!
	İlde "Kilizi" markası ile zeytinyağı üretilmeye başlandığından olumlu etki yapmaktadır
	İlerleyen dönemde zeytinciliğin gelişmesine paralel olarak kaliteye eleman ihtiyacını karşılamak üzere açılan yüksek alımlardaki zeytincilik bölümlerinin özel sektörle daha iyi işbirlikleri ile sektörü destekler konuma gelecek olması olumluluk
	Girdi maliyetlerini düşürücü özellikle kimyasal ilacı kullanımını azaltıcı mücadele şekillerinin gelişimi, biyoteknik mücadele ile zararlılara karşı savaş. Bu sayede sağlıklı ürünlerin de üretimi gerçekleşiyor.
	Üretici birliğinin kurulması sektöre kurumsallaşma yönü ile fayda sağlıyor.
	Firmalar özellikle zeytinin değerlendirilmesi konusunda zeytinyağı, sabun, pirinç yağı vb. ürünlerin üretiminde gelişim göstermiştir. Şuan sağlık ve toplum açısından en önemli olan zeytinyağıdır.
	Yatırımlar hala devam ediyor, her geçen yılda güzel gelişmeler gözlenebiliyor
	Zeytinin bütün yönleriyle değerlendirilmesi
	Zeytinyağı sızmasında kalan atıklarının hammadde sabun yapımında kullanılması
	Sulama imkanlarının (su kaynakları, su ekipmanları) artması ve kolaylaşması ile birlikte verim ve kalitenin artması
	Araştırma-geliştirme bakımından, enstitülerde çalışanlar olsun üniversitede akademisyenler olarak yararlı, sektörü ileriye taşıyacak çalışmalar mevcut
	Çekirdeği yakıt olarak kullanılıyor
	Bitkinin su gereksinimi az
	Yeni ürünlerin araştırma, geliştirme ve bu ürünlerin (zeytin çekirdeğinin akaryakıt olarak kullanılması gibi) değerlendirme teknolojilerinin gelişmeye başlamış olması

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 1 (Devam)	Üniversite, özel sektör ve Tarım Bakanlığı'nın ortak proje geliştirmeleri
	Hammaddenin olduğu bu bölgelerde gerek iç talep gerekse dış talep fevkalededir. Yakınıımızdaki tüketiciler talep ediyor
	Asit oranı düşük çeşitler ıslah edildi
	Yabani zeytinlerin ıslahı ile ilgili yönetmeliğin yol gösterici olması ayrıca bu yönetmeliğe dayanarak yabani zeytin ağaçlarının korunması
	En önemli maliyet kalemi olan hasat son yıllarda makineleşme sayesinde düşürülmektedir
	Dünya çapında yada ulusal markaların yerini bölgesel markalar etkiler duruma gelmiştir
	Ürünün ambalajlanması oldukça kolay
	Bölge olarak artık hazırız diyebiliyoruz. Eksikler olsa da genel manana ilerlemek için hazırız.
	Zeytin hakkında tüketiciler bilinç olarak gelişmiştir. Tüketici sağlık bakımından özellikle zeytinyağının faydalarını kavramıştır.
	Zeytinyağı tüketimi artmaktadır
	Bu bölgede insan ilişkileri çok iyi desteklemeli. Bu gerçeklik STK, devlet tarafından olumlu yönde kullanılmalı
	Mevcut pazarlama kanallarının çeşitli tanıtım ve eğitim, bilgilendirme yöntemleriyle zeytin ve zeytin ürünlerinin tüketiminin artırılması
	Tüketici bilinci yüksek
	Kamunun özellikle zeytinyağı üretimine fatura bazında verdiği destekler, zeytinyağı üretimini teşvik etmesi
	TKDK tarafından zeytinyağı pres fabrikalarının hibe yönüyle desteklenmesi
	İnsanlarımızın zeytinyağı tüketiminin sağlık açısından önemini benimsemiş olması
	Zeytinyağının insan sağlığına faydaları
	Zeytincilik konusunda kalkınma ajanslarının daha yaratıcı ve teknolojik projelere destek olmaları olumlu bir gelişmedir
	Firmaların ürünlere yerinde ve en kısa zamanda ulaşabilmesi
	Zeytinyağı işleme tesisleri oldukça fazla
	Son yıllarda zeytin isteyen fabrikaların artması
	Girdiler bakımından en önemli etken olan hasat konusunda işçilik maliyetlerini azaltacak teknolojik durumlar mevcut. Örnek: Zeytin hasat makine-aletleri Örnek: Bakım koşulları Örnek: Yeni çeşitleri
	Zeytin yağına ödenen fark desteği üreticiye olumlu yansımaktadır

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 1 (Devam)	Sofralık ve yağlık uygun çeşitlerin doğru bölgelere dikilmesi
	Zeytinyağı işletmelerinin üretim alanlarına yakınlığı
	Devlet tarafından KKY Desteklenme %50 hibe verilmesi
	Devlet açısından verilen destekler özellikle zeytin-zeytinyağını doyurucu
	Ürünün değer kazanması ile son yıllarda üretici açısından kaliteye önem veriliyor
	Bazı bölgelerimizde zeytin fidan üretiminin çok gelişmiş olması, daha da gelişmesi
	Çiftçilerin teknik konuda bilgiye kolay ulaşmaları
	Bölgemize makine ekipman, işletme, modernize konularında ilerlemeler mevcuttur. Teknolojiye ulaşmak artık kolaylaşmıştır
	Tarım Bakanlığı teknik elemanlarınca zeytin yetiştiriciliğinin gelişimi ve artırılması yönünde yayımların yapılması
	Çiftçilerimiz zeytin yetiştiriciliği konusunda bilinçlenmeye başladı
	Bitkinin farklı iklim koşullarına adaptasyon kabiliyeti yüksek
	Bölgede her çeşit mevcut
	Tarım il müdürlükleri zeytinde entegre mücadele çalışmaları başlatmış. Bu süreç sonunda çiftçimiz kendi bahçesinin mühendisi olacaktır
	Akdeniz ikliminin zeytin yetiştiriciliği için uygun olması
	Güneydoğu ve Güney Akdeniz bölgesinde yeterince zeytin ağacı olması, kalite değerleri sofralığa ve zeytinyağına uygunluğu avantaj
Grup 3	Kırsal kalkınmayı destekleme programları ile sıkım tesisleri ve hasatta modernizasyon nispeten hızlanmaktadır
	Zeytin ve zeytinyağı sektörleri teknoloji yetiştiricilik ve üretimde az da olsa dünya ile rekabet koşulları oluşmaya başlamıştır
	Son dönem zeytinyağı üretimini artırıcı işletmelerin desteklenmesi üretim artışı sağlanmıştır
	Başta kalkınma ajansları ve ekonomi bakanlığı teşvikleri olmak üzere zeytin ve zeytinyağı üretimde birçok kurum ve kuruluşun desteklerinin olması, Bu desteklerin yatırımlar için cazibeli olması
	Ülkenin konumu gereği Orta Doğu ve Orta Asya pazarlarına yakınlığı bir avantajdır
	Zeytin çeşitleri ile ilgili çiftçide bilinçlenme başlamıştır
	Ülkenin genel zeytin ve zeytinyağı konusunda teknolojileri getirmeleri olumlu gelişmedir
	İtalya, İspanya'da oluşan olumsuz politikalar karşısında Rusya, Çin pazarı ülkemiz sektörüne kapılarını açmakta

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 3 (Devam)	Zeytin ve zeytin yağı az da olsa tanıtım ve reklam pazarlama koşulları ile birlik markalaşma başlanmıştır
	Bölge zeytin yetiştiriciliğine iklim ve coğrafyası uygundur
	Bitkisel yağ tüketiminin en yoğun olduğu pazarlara yakın olma
	Tarıma elverişli olmayan dağlık bölgelerin değerlendirilmesi için iyi bir tercih
	Zeytin üretimi sanayisi olan bir daldır
	Bölgede zeytin yetiştiriciliğinde uzmanlaşmış akademisyenler mevcuttur
	58den fazla tescilli zeytin çeşidinin bulunması ve bu konuda çalışmaların başlamış umut vericidir
	Bakanlığın yaptığı (zeytin dikimi) üretim destekleri çok pozitif
	Zeytinin ulusal medyada gereken sağlık boyutuyla ele almaktadır
	Zeytin ve zeytinyağı sektörünün kozmetik, sabun, kimya sanayi gibi birçok sektörle doğrudan ve dolaylı olarak ilgili olması. Alternatif pazarların önünü açması
	Bakımı ve yetiştiriciliği kolay, ilaç gübre sulama gibi ihtiyaçlar olmadan da ürün verebilir
	Lisanslı depoculuk getirilmeye çalışmakta, nitelikli zeytinyağının değerlerini kaybetmeden şişelenecek olması büyük bir gelişme olacaktır
	Zeytin ve zeytinyağının gündelik hayata daha fazla girmeye başlamasıyla lüks tüketim mamulleri olmaktan çıkması
Grup 5	Sektör firmaları arasındaki işbirlikleri olmaması veya zayıf olması
	Özellikle sektörün ülke bazında üniversite işbirliğinin çok zayıf olması ve ekip çalışmasının olmaması
	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bahçe tesisine vermiş olduğu alan bazlı desteklemeler
	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı personellerinin yetiştiricilik ile ilgili donanımlı ve bilgi alış verişinde kolayca ulaşılabilir olması
	Markalaşmaya gidiş var
	Sektöre kamunun ilgisi yüksektir. Ürün ve teknoloji gelişimine yönelik destekler bulunmaktadır
	Sektörün bilgisi tam olarak olumlu olup almaması tüm olarak beli olması bir soru işaretidir
	Hammadde olarak, zeytin, zeytin yağı, zeytinyağı kolonyası, zeytin yağlı sabun, şampuan, krem vb. Zeytin yaprağının tıbbi aromatik olarak kullanımı
	Titreşimin artışıyla zeytin ve zeytinyağının pazar bulma şansının artmasıyla pazar sorunu azaldı
	Devlet desteği

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 5 (Devam)	Zeytinyağının ve fide ekiminin desteklenmesi üretim ve tüketim açısından önemli
	Devlet kurumlarının zeytinyağı ve zeytin yetiştiriciliğini özendirilmesi
	Devlet fidan desteği ile zeytin bahçe tesislerinin artışı sağlandı
	Sektör firmalarının kullandığı üretim teknolojisinin belli yönlerden çok zayıf olması
	Bölgede sıkım makinaları çoğalması dolayısı ile kaliteli yağ üretimi
	Köyden kente göçün engellenmesi ve istihdama olan olumlu etkisi
	Zeytin işleme tesislerinin artışı ile daha kaliteli ve daha çok bahçe tesisinin sağlanması
	Genel olarak üreticilerin zeytin yetiştiriciliğine aşına olmaları ve istekli olmaları
	Zeytin ve zeytinyağının diğer ürünlere göre daha kazançlı ve verimli olması olumlu
	Makinalı hasadın gelişmesiyle iş gücü azalmış girdi masrafları azalmıştır
	Kullanılan teknolojilerin güncele yakın olması, yeniliklerin takibinin yapılması
	Makinayla hasada doğru gidiş var
	Sertifikalı fidan kullanımı, teminin kolay olması
	Sertifikalı fidan desteği ile daha kaliteli ve güvenilir fidan üretimi sağlandı
	Ülkede en önemli sorunların başında fidan üretimi ve dağıtımı gelir, ticari bahçe dikiminde yıllar sonra sorunlarla karşı karşıya gelinir
	Zeytinin ve zeytinyağının sağlıklı beslenmedeki öneminin toplumca ve üreticiler tarafından bilinmesi
	Zeytinyağının pazarda talebinin yüksek olması
	Sağlığa olan faydaları dolayısı ile kullanımın artışı
	Büyük avantaj doğal olması (ilaçlama yok)
	Zeytin ve zeytinyağı tüketiminin artması ve tüketicinin talebinin artışı olumlu
	Mevcut tarımsal pazarlarda zeytinyağına olan talep ve tüketim artışı olumlu
	Toplumda zeytinyağına olan ilginin artışı ve sağlık açısından faydalarının anlaşılması ile talep artışı oldu
	Giderek zeytinyağını ülkemizde tüketiminin artması ve aynı zamanda üretimin de artmasıdır
	Özellikle zeytin yetiştiricilerin çeşit bakımında bilgisinin olmaması buda zeytinyağı üretiminde olumsuzluğa neden olmaktadır
	Sulama hazırlığı var
	Zeytin ve zeytinyağına olan iç ve dış talep artmaktadır
	Sektöre katkı sağlayacak araştırmacı akademisyen sayısı fazladır

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 5 (Devam)	Zeytine olan talebin artması
	Zeytinin uzun ömürlü olması
	Fayda masraf unsurunda giderlerin uzun yıllara yayılabilmesi
	Sektörde bilgi birikimi ve yetişmiş personel bulunmaktadır
Grup 7	Zeytin ve zeytinyağı üretimi her yıl artmaktadır
	Fakir topraklarımızı zeytinle zenginleştirdik.
	Her türlü arazi koşullarında yetiştirdiğinden vasıfsız arazileri üretime kazandırma
	Doğal olarak yetiştirilen zeytinlerin ekonomiye katılması
	Zeytinyağı fiyatları istenilen düzeylere çıkmıştır.
	Zeytin üreticileri bölgemizde organik zeytin üreticileri birliği altında örgütlenmektedir
	Zeytin ve zeytinyağı araştırıldıkça insan sağlığına ne kadar faydalı olduğu ortaya çıkmaktadır.
	Zeytin yetiştiriciliği, ülke ekonomisine olumlu manada katkı sağlamaktadır.
	Zeytin konusunda çiftçilerimizin eskiye nazaran bilinçli olması
	Zeytin bahçesi tesisi için desteklemenin devam etmesi, atıl alanların dikili üretime (zeytin) kazandırılması bakımından önemlidir. Hatta atıl araziler daha da teşvik ettirilmeli
	Zeytin yetiştiriciliğinde kimyasal girdikçe çok fazla gerek görülüyor
	Özellikle küçük aile işletmelerinde işgücü katkısı sağlanarak ev ekonomisine katkısı
	Zeytin sıkma tesislerinin modernize etme destekleri
	Kontuni sıkma sistemlerinin kurulması ve desteklenmesi
	Farklı şekillerde işlenme geliştirildikçe hem yeni iş sahası oluşturmakta
	Zeytinyağı işleyen tesis sayısında artış gözlenmektedir
	Zeytinyağı sıkma tesislerimiz yeterli
	Fert başına yıllık zeytin yağı tüketimi artmaktadır
	Bölgede sofralık zeytin tanesi üretimi başlamıştır
	Son yıllarda çeşitlerin artması, damlama sulama sistemine geçilmesi
	Zeytinyağına olan talebinin gittikçe artması
	İlimizin çok modern zeytin sıkma tesislerine sahip olması
	Zeytinyağımız yurt dışında yeterince tanıtılmaktadır
	Zeytinyağı ihracatı artmaktadır
	Zeytin bitkisinin ve zeytinin her şeyi bir şekilde farklı sektörlerde kullanılmaktadır
	Zeytinyağının kalp ve damar üzerine olumlu etkisinden dolayı tüketiminin artması

Ek 3. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumlu İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 7 (Devam)	Zeytin yağında rekabetin başlaması kalitenin artması
	İlimizde zeytinyağında markalaşma başlamıştır
	Üretilen yağın kaliteli olması
	Zeytin hasatında makineleşme ve elle hasata başlanması
	Zeytin kış meyvesi olması sebebiyle hasat eden aileler için güzel bir gelir kaynağıdır
	Zeytinyağına devlet tarafından destek verilmesi, çiftçinin açısından olumlu bir durumdur. Aksi halde çiftçi ürettiği ürünü daha ucuza satacaktı
	Özellikle zeytinyağı hem tıbbi hem de yemek sektöründe olmazsa olmaz
	Zeytinyağı üretiminde mekanizasyon ve fabrikasyon uygun şartlara ulaşmıştır
	Son yıllardaki zeytin ağacının dikiminin artırılmasını olumlu buluyorum
	Bizim bölgemize sofralık zeytinlerin dikilmesi
	Zeytin ve zeytinyağına devlet desteğinin olması olumlu bir gelişmedir
	Zeytin dikiminin desteği uygundur
	Bakanlığımızın zeytincilik konusuna önem vermesi
	Devletin verdiği zeytinyağına verdiği destek yeterli
	Zeytin yağında devlet desteği olumlu

Ek 4. Mevcut Durum Analizi –Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 2	İşletmelerin belli bölgelerde toplanması üreticiyi zaman açısından geciktiriyor
	Kalifiye/eğitimli personel bulmada/yetiştirmede zorluk. Üniler ve yüksekokullar yeterli düzeyde değil zeytin ve zeytinyağı üretim ve ağaç bakımında
	Pazarlama eksikliği var! (Markalaşma)
	Üreticilerin bitki besleme konusunda yeterli bilgi sahibi olmaması
	Zeytin ağacı budama yanlışlığı var düzeltilmesi lazım
	Fuarlarla üretimimiz desteklenmiyor (Reklam yok)
	Zeytinler toplandıktan sonra bekletiliyor. Bu da asit artmamasına neden oluyor. Çiftçinin bilinçlenmesi lazım
	Çiftçi/üretici yeterli hammadde bilgisine sahip değil. Kaliteli ve sürekli üretim bilinmiyor
	Üretici birliği az ve güçsüz
	Tarım il ve ilçe müdürlüklerinin zeytinyağı ve zeytin yetiştiriciliğine yeterince destek verememesi
	Kilis bölgesinde budamanın yanlış şeklinde yapılması ve 2 yılda bir yapılması ağaç başına düşen verimi azaltmaktadır
	Zeytin hasadı sırasında problemler yaşanmaktadır. Nitelikli insan kaynağına ihtiyaç duyulmaktadır
	Çiftçi-sanayi ve üniversite işbirliğinin olmaması ve gerekli uyarıların dikkate alınmaması. Eğitimlerin verilmemesi
	Firmalar arası işbirliğinin olmayışı
	Çiftçilerin birikleşme kooperatifleşmesi ortak hareket etmesi sorunu var
	Korsan zeytinyağı satışı önemli boyutta
	İşletmelerde teknik elemanın yetersizliği
	Sektörde kayıt dışılık vardır. Belli bir kontrol mekanizması işletilememektedir
	Haksız rekabet korsan-yağ satışı düzeltilmesi lazım
	Ülkemizde zeytinyağının üretiminin iyi bir noktada olmasına karşın kendi iç pazarımızda tüketimin azlığı ve yurtdışı pazarda güçlü ülkenin bulunması
	Zeytincilik yapan çiftçiler arasında yeterli işbirliği yok. Örgütlenme eksikliği var.
	Bölgemizde tadım eğitimlerinin verilmeyişi
	Zeytinin süregelen yanlış işleme teknikleri üretilen ürünün kalitesini düşürmekte ve pazarda ürünün düşük fiyatlarla satılmasına neden olmaktadır
	Bilinçli çiftçi bilinçli tarım yapılması için arazi birleştirilmesi eğitim verilmesi lazım
	Zeytin hasadında ayırım yapılmadan dip ve ağaç başı zeytinin beraber toplanması, zeytinyağı kalitesini çok düşürüyor

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 2 (Devam)	Çiftçilerimizin zamanında sürüm yapmaları lazım
	Zeytin hasadındaki iş gücü temini zorluğu ve maliyeti
	Hasat zamanı işçilik denetimsiz
	Eğitim eksikliği, bilinçli değiliz her aşamada
	Bölgede paketlenmiş kaliteli ürünün bulunmaması genellikle tenekelerde kalitesiz yağ satılması
	Bölgenin iklim koşulları ve kalifiye işgücü bulunması konularında zorluklar yaşanıyor
	Türkiye’de bu konuda uzman kişilerin network eksikliği hem kendi aralarında hem de kurumlar ve STK’lar vs.
	Firmaların üretim teknolojileri güncel değil. Geliştirmek açısından yeterli çalışma yok
	Zeytin ve zeytinyağının faydalarının Tüketicie tam anlamıyla aktarılmaması
	Ambalajlama ve şişeleme yönünden eksiklikler var
	Ürünle ilgili tüketici bilinci yüksek değil. Zeytin ve Zeytinyağının faydaları tam olarak bilinmiyor
	Zeytinyağı ihracatına önem verilmeli
	Zeytin fidanı alımı sırasında bölgeye uygun fidanların bulunamaması ve dışardan fidan alımı sırasında sertifika sorunu mevcut
	Toprak işleme ve budama yanlış yapılıyor bundan dolayı verimde %100 azalma var
	Fidan üreticileri sertifikalı dahi olsalar yeteri kadar denetlenmiyor. Caydırıcı cezalar yok
	Bu konuyla ilgili yasalarda düzeltmeler, değişiklikler politikalar yok!
	Zeytinyağındaki fark desteğinin azlığı ve sahte faturalamadan dolayı üreticinin üretmediği ürüne destek alması
	Zeytin ve zeytinyağı konusunda Ar-Ge’den destek alınamaması. Bölgedeki borsa, Oda ve kurumlardan konuya destek verilmemesi
	Sulamanın ön plana çıkmaması nedeniyle ortaya çıkan verim kaybı
	İlaçlama yetersiz
	Bölgedeki zeytin ve zeytin yağı tesisleri yetersiz (Şanlıurfa özellikle)
	Arazi bölünmeleri ve üreticiliğin küçük çapta yapılması
	Ar-Ge çalışması yok! “Bölgedeki toprak zenginliğimizden haberdar değiliz!
	Üreticiye fidan desteği var; devamında ağaç bakımı ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çabaları çok az
	Zeytincilikte periyodisite ve verim düşüklüğünden gübreleme ihtiyacına karşın girdilerin çok yüksek olmasından gübreleme yapılmaması
	Makinalı hasat desteklenmeli

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 2 (Devam)	Zeytin hasadı sırasında ağaçlar çok yıpranıyor bu da verim düşüklüğüne yol açıyor
	Zeytin ve zeytinyağı ile ilgili teknik çalışma yapacak araştırma enstitüsü veya bir kurumun olmayışı
	Bölgede markalaşma kayıt olduğundan dolayı tağşişli yağ çok fazla
	Bölgeye ait gen merkezinin olmaması
	Hasat sırasında Kilis bölgesinde dal kesimi ağacın strese girmesine neden oluyor bu da verimin azalmasına neden oluyor
	Verimlilik üzerinde durulmuyor. Standart kalite yok. Kaçak üretimin etkisi. Denetim yok. Zeytin ve zeytin yağının değer üzerinde durulmuyor. Yeteri kadar Ar-Ge yapılmadan üretim olmaz diyorlar. Yurt dışına markalaşma sağlandıktan sonra açılmalı.
	Bitki besleme yönünden eksiklikler mevcuttur
	Yerli makine üreticileri yeni teknolojinin kullanımında yetersiz (f faz) Ar-Ge eksikleri var
	Bölgede (Şanlıurfa) zeytin üreticisi zeytinyağını işlemek için çevre illere yöneliyor bu da maliyetlerin ve emeğin artmasına neden oluyor. Urfa'daki zeytinyağı işleme tesislerine güvenilmiyor.
	Kilis bölgesinde kayıtdışı olarak zeytinyağı sınırdan geçirilmesi bölgede zeytinyağı fiyat düşmesine ve kalitenin azalmasına neden oluyor.
	Zeytinyağının hasadı ile zeytinyağı tesisine girişi arasındaki olumsuz etkenler nedeniyle zeytinyağındaki kalite düşüklüğü, asidite yüksekliği
	Gübreleme bilinçsiz yapılıyor, verimde dengesizlik
	Firmaların/üreticilerin devlet desteklerinden yeterince faydalanamaması
Grup 4	Bölgedeki zeytin çeşidini korumak yerine farklı bölgelerden fidan getirilmesi (fidanla birlikte hastalıklar gelmesi) Kilis bölgesi hastalık ve zararlıdan ari iken şimdi verticillium hastalığı çok yaygın görülmekte
	-Birlikler verimsiz ve güvenilir olmadan uzak -Sektör derneği yetersiz -Borsa/Ticaret Odası/Sanayi Odası sektörümüze desteği yok derecesinde. Fuar katılımları toplantı org. destek yok. Bunlara ihtiyaç var. Yapan odalar Akhisar Tic. Borsası, Bursa Tic. San. Odası vs. yapmıyor çoğalmalı
	Zeytinyağı işletmecilerin birlikteliği sağlanmalı ve sektörde güçlü olmaları için girişimler yapılmalıdır
	Dünya pazarında rakiplerimizi iyi tanımıyoruz Firmalar küçük ölçekli olduğundan rekabet güçleri yetersiz kalmaktadır. Sektörde güçlü firmalara ihtiyaç bulunmaktadır

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 4 (Devam)	Zeytinyağı işleme fabrikalarının modernize olması için yeterli kredilerin verilmesindeki zorluklar
	Kaliteli hammadde veya devlet desteği ile teşvik sağlanmalı
	Zeytinyağı ihracatında destekler (şişeli ve teneke az)
	Bölgedeki sektöre öncelik veren birlikler yeterli olmadığından zeytinyağı pazarı mahalli ve kısıtlı kalmaktadır
	Sektördeki önemli ve faydalı derneklerin desteklenmemesi.
	Üreticilerin üretimlerini satmadaki ve işlemedeki pazar sıkıntısı ve üretim girdilerinin fazlalığı
	Zeytin üreticisinin desteklenmesinin yeniden değerlendirilerek desteklerinin artırılması
	Bölgesel olarak zeytin ve zeytinyağından organik üretim yetersizliği
	Bölgesel dernekler ve STK eksikliği
	-Zeytin araştırma enstitüsü çok önemli yaygınlaşmalı bölgelerde kurulmalı, Araştırma bütçesi tahsis edilmeli -Akademisyen sayısı az
	-Dış talepte kalite ve fiyat eş değerde. Sürdürülebilir üretim olamıyor. -Zeytin ve yağını yeni tüketmeye başlayan ülkeler potansiyeldir. Rusya, Çin, Hindistan vs.
	Yetersiz akademik + sanayi + tüketici işbirliği
	Kalkınma ajansları ve TKDK'ların faaliyetleri ve desteklerinden faydalanmak için istenilen müracaat koşulları çok az
	Sektöre yönelik bilimsel ve bilinçli çalışma eksikliği
	Türkiye zeytin üretiminde 2.sırada ama tüketimde geride kaldı Kamu spotları ile zeytinyağı tüketiminin bilinçli tüketilmesi sağlanması
	Ülkemizde kişi başına düşen zeytinyağı tüketiminin ortalama 2 kg. gibi düşük bir rakamın olması
	-Ambalajlı üründe ihracat için devlet desteği artırılmalı. Yurt dışı markalaşma artar. -Bölge zeytinyağında yeterli markalaşma olmamıştır
	Zeytinyağının fiyatının yüksek olması, tüketimin az olması
	Zeytin ağaçlarının şiddetli periyodisite göstermesi nedeniyle düşük verimlilik
	İç talep (özellikle zeytinyağı) yetersizdir
	Sofralık zeytin teknolojisinin bilinmemesi
	Bazı bölgelerde bölgeye yakın yerlerde zeytin alanlarının üretimin artırılması ve zeytin yağında markalaşmanın az olması tüketici damak tadının çoğunun bu yağı daha tanınamaması

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 4 (Devam)	Herkese, her meslek sahibinin kendi özel işyerinde “Zeytinyağı” da satabilmesi engellenmeli
	Zeytinyağı üretim tesislerinin standart kalitede üretim yapmaması
	Markalaşma Yetersizliği (Özellikle bölgesel olarak)
	Devlet tüketici bilgilendirme, kamu spotu, programlar vs. yaparak tüketimi bilinçli artırılması
	-Merdiven üretim rekabette çok olmamız -Uluslararası markaların bilinirliği ve devlet desteği yüksek, bizde az -Sektör firmaları arası çirkin rekabeti var
	Her yörenin zeytinyağı değerleri üzerine standartlar oluşturulmamış
	Katma değerli sofralık zeytin (kekikli vs.) üretimi yok
	Piyasada satılan zeytinyağlarının çok çeşitli olması
	-Firma olarak markalaşmamıza destek gerekli. Pazarlama/satış Kozmetik, sağlık vs. konularla ilgili -Devletin desteği var ama, formaliteleri çok uğraştırıyor
	Zeytin hasadı sonrası zeytinin doğru depolanması ve korunması konusunda yetersizlikler vardır
	Bölgemizdeki Zeytinyağı işleme tesisleri genelde geleneksel yöntemlerle üretim yaparak kurumsallaşma seviyesinde değil. Ambalajlarda kurum kimliği yok
	Sektör firmalarının kurumsallaşması yetersiz
	Firmaların stratejik konumlandırma yetersizliği
	Çuvallarla değil kasalarla zeytinler taşınmalı
	Sektörle yetersiz kalite kontrol sistemi ve devlet etkinliği
	Zeytinyağı üretimi yapan işletmelerin bölgede çoğunlukla kurumsal değil küçük işletme şeklinde olması
	Sektörde taşıma, yüksek cezai müeyyide ve kontör az
	Devletin sektörün rekabet gücünü artıran uygulama ve en önemlisi denetimsizlik eksikliği
	Devletin zeytinyağı üreticilerine vergi muafiyeti uygulamasındaki eksiklikleri
	Zeytin hasadı planlaması yoktur veya yetersizdir
	Zeytin hasadında makineleşmenin yaygınlaşması lazım. Hala hasat sırtla yapılmakta bu da zeytinde yaralanmalar ve ağaçta zararlıların yaygınlaşmasına yol açmakta
	Zeytinin toplanmasında klasik metotlar (sırtık) zarar veriyor

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 4 (Devam)	Bölgenin detaylı bir zeytin envanterinin bulunmaması
	Hasat edilen ürünlerin hepsinin aynı kalite olmaması
	Zeytinyağında hile müsait olduğundan bunun önüne geçmek için tesislerde laboratuvar ve kimya müh. bulundurma zorunluluğu getirilmesi gerekmektedir
	-Maliyetlerde ürün, işçilik en önemlisidir. Teknolojik yat.mal.3.dü.
	-Yabancı firmalar Türk markası ile satıyor
	Bölgesel olarak ticari hacim oluşturulmalı
	Zeytin üretilen alanların küçük ve parçalı olması
	Bazı bölgelerde zeytinliklerin bakımsız olması, kapama bahçe şeklinde değil de, başka bahçelerin kenarlarına dikilmiş olması
	Desteklemeler ile zeytin tesisi 1.sınıf taban arazileri yapılmaktadır. Ama bilindiği gibi zeytin yamaçlarda ve engebeli arazilerde de yetişmektedir. Yanlış arazi kullanımı mevcuttur
	İşleme tesislerinde üretici tarafından gelen zeytinin diğer çeşitlerle karışması ve tesiste uzun süre beklemeden dolayı kızışması ve bu da zeytin yağında asitlik ve kalite bozulmasına yol açar
	Zeytin işletmelerinin mamulü kaliteye göre sınıflandırılması gerekmektedir
	Bölgelere uyumlu ve karakterli zeytin fidanı üretilmiyor. Verilenler aslına uymayıp başka cins çıkıyor. Zarar/ziyan ve cezai yaptırım yok gibi
	Rakip devletlerin zeytin ve zeytinyağını kuvvetli bir şekilde desteklemesi
	Yetiştirilen çeşitlerin seçimi ile ilgili yapılan bazı hatalar
	Üretilen zeytin yağında kalite standardını sağlamak
	Her bölgede yerel çeşitlerin devlet tarafından desteklemesi sağlanmıyor
	Yanlış çeşit seçimi
	Zeytinlerin dip ve dal zeytin şeklinde ayrı ayrı toplanması söylenmeli. Karıştırılmamalı
	Riviera zeytinyağının sızma ve natürel yağlardan daha iyiymiş algısı yok edilmeli
	Zeytinyağında kaliteye olumsuz etkiler iyi bilinmiyor
	-İnsan kaynağı kalifiye anlamda yetersiz. Buna yönelik ara eleman okul eksiği çok. Gıda tek. Makine Tek. gibi
	-Hammadde yetersizliği kadar bilgisiz üretim, toplama saklama eksikliği çok fazla kaliteyi bozuyor
	Kalifiye ve yetişmiş işçi yetersizliği
	Yerel (Kilis ve Nizip) çeşitleri fidanları az bulunuyor

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 4 (Devam)	Bilinçli makine operatörü eksikliği var. Yetişmiş eleman yok
	Çiftçilerin babadan kalma fikirlerle değil bilimsel yöntemlerle anlatılarak eğitilmesi
	Zeytinyağının kalitesi konusunda üretici, işlemeci, paketleyici, pazarlamacı ve tüketicilerde bilgi eksikliği vardır
	Bölgelere uygun sofralık ve yağlık çeşitlerin yetersizliği
	Devletin zeytin fidanına desteğinde bölgeye uygun çeşitlerin ayrı tutularak desteklenmesi gerekmekte. Bölgede daha önce Ayvalık ve Gemlik çeşidinin desteklenmesi yanlış idi.
	Yerel zeytin türlerinin “Nizip Yağlık”, “Kilis Yağlık” türlerinin üretimleri artırılmalı ve dikimleri teşvik edilmeli
	Tüketici bilgisi geniş anlamda çok az. Riviera yağ nedir bilmiyor. Sızma ve yemeklik arasındaki farkı bilmiyor. Halis zeytinyağı diyor
	Tüketicinin zeytinyağı konusunda bilinçlendirilmesi ürünün kalitesinin insan sağlığı açısından öneminin eğitimle verilmesi gerekmektedir. Yerel işletmelerde hijyen ve kalite standartları sağlanmaktadır.
	Çiftçi, teknik eleman, operatör, fabrikacı ve tüketiciye yönelik eğitim çalışmaları
Grup 6	Çiftçilerimizin güçsüz ve zayıf olması, Teknolojiden yeterince faydalanılamaması, çiftçiye verilen desteklerin daha yüksek olması ve üretilen ürünlerin satış garantisinin olması gerekmektedir
	Ar-Ge çalışmaları yetersiz.
	İç ve dış taleplerimizin az olması. Yeterli reklamın yapılmaması
	Toprak-arazi küçüklüğünden dolayı yüksek kapasitede üretim yapılamaması ve buna bağlı ileri teknoloji imkanlarından faydalanılamaması
	Yanlış çeşit seçimi
	Devletin verdiği destek yetersiz destek para olarak değil fidan olarak verilse daha faydalı olabilir
	TÜBİTAK el atar, Bakanlığı taklit etmezse başarır
	Tüketici için şeffaf bir kalite kontrol ve sınıflandırma uygulaması yok. Yağ alırken manavdan sebze alır gibi alınıyor
	Zeytinin alternatif ürün olarak bilinmesi (algılanması)
	Üretici birliklerinin yeterli etkinlik düzeyinde olmaması
	Üretim sürecindeki bilgi eksikliği (Eğitim)
	Ar-Ge ve inovasyon konusunda farkındalık eksikliği
	Detaylı zeytin envanterlerinin bulunmaması
	Nitelikli eleman teknik eleman Akademik/Bilimsel çalışmaların uygulanmasının azlığı

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 6 (Devam)	Zeytinin ve zeytinyağının özellikle insan sağlığı açısından faydalarının yeterince tanıtılmaması
	Firmalar stratejik olarak yönetilmemekte, bunun yerine günü kurtarma ve mevcut durumu koruma içgüdüğü ile yönetilmektedir
	Bölgemiz ve ülkemizde Zeytin yağı üzerine yeterli inovasyon ve Ar-Ge çalışmalarında bilincinde olmamız
	Dünyanın en verimli topraklarında olmamıza rağmen Avrupa ülkelerine göre (özellikle İspanya, Yunanistan) rekoltede düşük kalmamızın temel sebeplerin başında gelen bilinç ve eğitimsizlik
	Dış pazar ve iç pazar talebi üreticiyi tercih yapmak zorunda bırakıyor. İç talepte kalite anlayışı düşük
	Tarımda klasik yöntemler yerine modern sistemlerin kullanılmasının sağlanması gerekmektedir
	İyi şey yapana cezalandırılım
	1-Zeytin bilinirliği yeterli ama sağlık gerekçeleriyle öne çıkabilir. 2-Ben olsam ihracatı yasaklarım
	1-Klasik teşvik lazım 2-Gölge etme başka ihsan istemem 3-Sağlık sektörüyle direk ilgili
	1-İnsan konusunda (müteşebbis) eksiği maalesef yok 2-Külli sıkıntı var 3-Toplama-hasat maliyeti
Grup 8	Ürün çeşitlendirilmesinin yetersiz olması sonucu, dış pazarlara hitap eden rekabetçi zeytin ve zeytinyağı arz edilememektedir. Küçük şişelerde, tasarım şişelerde, farklı baharat kombinasyonlarla zeytinyağı satışı yapılabilir
	Atıkları gübre ve yakacak olarak kullanabiliriz ama ne yazık ki kimse ilgilenmiyor karasu gübre olarak kullanılabilir
	Denetimsiz, bilinçsiz zeytinyağı işleme tesisleri çevreyi atıklarla kirletmektedir
	Fındıkta olduğu gibi zeytinde tüketimi arttırmaya yönelik bir tanıtım grubu organizasyonun bulunmaması
	Bölgede zeytin ve zeytinyağı ile ilgili çalışan üretici birliği kooperatif gibi STK' ların yetersiz sayıda olması
	Zeytinyağı üretim fabrikalarının hijyene dikkat etmemesi
	Zeytin üretiminde çiftçinin doğru bilgilendirilmesi gerekiyor
	Tanıtım yetersizliği var. Bunun için reklama önem verilmeli

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 8 (Devam)	Bölgemiz zeytin ve zeytin yağının tanıtılması iç talep artırılması için çalışmalar yapılması (marka, modern ambalaj kum, tanıtım grubu vb.)
	Bölgemizde iklim şartlarına uygun çeşitlerle yeni bahçe tesisleri kurulmalı -Çiftçi eğitimleri yapılmalı hasatta çeşitler ayrı hasat edilmeli ve işlenmeli -Zeytinyağı desteğinin artırılması
	-Lisanslı teşvik edilmesi gerekir -Zeytinyağı tüketimini destekleyen reklamlar artırılmalı -İşleme ve pazarlama konularında detaylı çalışmalar yapılması gerekir
	Zeytin ve zeytinyağının uluslararası piyasa değeri ve kullanım şekli hakkında, tarımsal üretici ve bu ürünleri işleyenlerin bilgi sahibi olmaması
	Var yılı, yok yılı yani rekoltedeki yıllık değişim, zeytinyağının istikrarlı fiyatlandırılmasını, pazarlanması zorlaştırmaktadır. Depolanma imkanları yetersizdir
	Zeytinyağına verilen üretim bazlı destekler arttırılarak kayıt dışının önlenmesi gerekir Hasadında makineleşmeye önem verilmesi çünkü tarım işçilerinin bölgemizde yeterli olmaması hasadı düşünen çiftçiyi olumsuz etkilemektedir
	Çiftçilerin üretmiş olduğu yağ piyasaya sunamaması Çiftçi kendi ürettiği yağı kendi pazarlamakta bunun önlenerek birlikler tarafından bu işin yapılması kaliteyi arttırılacaktır
	Bizim bu bölgede zeytin gübre ve ilaç kullanılmıyor bizim şu anda bölge olarak egeyle rekabet etme şansımız yok ama bu bölgeyi organik olarak piyasa çıkarsak ancak öyle rekabet edebiliriz
	Öncelikle çiftçilerin birlikte hareket etmesi lazım ve desteklerin birlikler üzerinden ödenmesi nedeni birliklerin güçlenmesi için önemlidir
	Firmalardan çok çiftçi birlikler ve kooperatiflerin kurulması gerektiğini düşünüyorum
	Sektördeki firmaların işbirliğine gitmemesi
	Piyasada birlikler kurulmalı, çiftçileri teşvik edici yollara başvurulmalı. Destekleme gibi
	Bölgemizde üretim alanlarında hastalık ve zararlılar ekonomik zarar eşiğinin altındadır. Dolayısıyla bölgemizde ilaç kullanılmayan zeytinlerden üretilen yağlar organiktir. Bu da değerlendirilmesi gereken konulardan biridir.
	Sektör büyük oranda ÇKS sistemi ile kayıt altındadır. Fakat üreticinin ürettiği ürün miktarı tam olarak bilinemediğinden ilerleyen aşamalarda tağşiş yapılabilir
	Tüketicinin zeytin ve zeytinyağını besin değerini tam olarak bilememesi
	Zeytinyağı kalitesi yaparsak güzel bir marka alırsak bence pazar sorun olmaz reklam çok önemlidir
	Rekoltenin yıldan yıla çok farklılık göstermesi
	Zeytin ağaçlarında verimin düşük olması erken hasattan dolayı kalitenin düşük olması

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 8 (Devam)	Bölgemizde çeşit uygunluğu göz ardı edilerek (sofralık mı? Yağlık mı?, iklime ve toprağa uygun mu?) bahçeler tesis edilmesi
	Bilgede zeytinyağını alacak ve pazarlayacak kurumsal firmaların yetersizliğinden dolayı üretici zeytinyağı kalitesini arttırmaya yönelik uygulamaları gereklilik olarak görmemektedir
	Üreticilerin budama, bakımı, gübreleme, toprak işleme vb. teknik konularda çok ilkel yöntemlerle üretim yapması
	Sektörde kurumsallaşmış firmaların bulunmaması
	Belirli lokal olanlar (şehirler, bölgeler) dışında zeytinyağı tüketiminin çok düşük seviyede olması
	Zeytin yağı konusunda markalaşma eksiği ve tüketiminin teşvik edilmesi gerekir. Ayrıca zeytinyağının bir maliyet fiyatı var altında bir fiyatla satılan yağların tüketilmemesine dikkat edilmesi gerekir
	Markalaşma yetersizdir
	Zeytinyağında kalitenin öncelikli olması, Akdeniz'in doğusu ve Güneydoğunun batısı özellikle çok kaliteli zeytine sahibiz ama işleme koşulları yanlış, zeytinyağında soğuk sıkım şarttır
	Zeytinyağı üretiminde uygulanan malaksörde sıcak su uygulaması asitlik oranını çok arttırmaktadır.
	Cold press tekniklerinin üreticiye anlatılması gereklidir
	Zeytinyağı üretim teknolojisi bakımından eksikler var (denetim bakımından da)
	Rekabette öncelik kalite değil, fiyat
	Zeytinin bahçe tesisi bölgelere uygun çeşitli yapılması çiftçi yetiştiricilik ve hasat konusunda eğitilmesi
	-İşletmecilerde üretilen ürünün kaliteleri tespit edilerek kalitesine göre ayrılması ve depolanması
	-Kaliteyi artırma için gerektiğinde rafinerizasyon yapılması gerekir
	Zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunları bahçe tesisinden başlayarak; çeşit seçimi, bahçe tesisi toprak işleme, gübreleme, zirai mücadele, hasat depolama, işleme, ambalaj, pazarlama ve piyasa sunum ve tüketimine kadar bir çok sorunlar bulunmaktadır. Destekler dahil
	Yurtdışında ve bazı batı illerimizde tarımsal üretimde makineleşme oldukça artmış durumda, bu şekilde toplanan zeytinler daha az hasar aldığından daha kaliteli zeytin yağı üretilmektedir. Dolayısıyla bu tarımsal teknolojilerin çiftçiye anlatılması gerekir
	Çiftçinin yetiştiricilik konusunda tam bilgili olmaması. Bahçe tesisi, budama ve hasat
	Küçük yağ işletmeleri verimsizdir. Marka ve kalite ortaya çıkaramamaktadır

Ek 4. Mevcut Durum Analizi – Konsolidasyonda Elenen Olumsuz İfadeler

Grup No	Konsolidasyonda Elenen Mevcut Durum İfadesi
Grup 8 (Devam)	Evet, devlet çiftçiye destek veriyor ama, bazı çiftçiler desteği başka amaçlarda kullanıyor, bahçeler kuruyor. Çiftçilerin etkili bir şekilde desteklenmesi gerekiyor
	Ekonomi Bakanlığı desteklerinin artırılması gereklidir. (Bölgemizdeki Suriye, İran gibi üreticilerle rekabet için)
	Desteklemenin diğer ürünlere göre az olması
	Zeytin üretiminde tarımsal girdilerin desteklenmesi Ayrıca çiftçinin ürettiği zeytin yerine verilen destekler artırılarak kayıt dışının engellenmesi gerekir Üretici birliklerinin de kurulması önemlidir
	Devletin zeytin ve zeytinyağına desteğinin daha etkili olması gerekir. Hedef kitlerin doğru belirlenmesi gerekir
	Enerji ve su maliyetlerinin ve sulama sistem maliyetlerinin yüksek olmasından dolayı zeytin üreticisinin sulu şartlarda üretim yapamaması
	Küçük üretici ve çiftçilerin ürünlerini sunacakları bir borsa, hal mevcut değildir
	Zeytin ve zeytinyağı üretiminde çeşitlerin tam olarak bilinmemesi
	Gerek arazilerde gerek fabrikalarda düzenli denetlemeler yapılmalıdır. Arazi denetimlerinde çiftçi bilgilendirilmeli. Fabrika denetimlerinde gerekli hijyen vb. konular anlatılmalı
	Preslenen zeytinyağını kalitelerine göre ayırıp, depolayabileceğimiz sistemlerin çok yetersiz sayıda olması

Ek 5. Katılımcı Listesi

S.No	Ad ve Soyad	Kurumu / Görevi
1	A. Kemal KÖK	GTHB OĞUZELİ İLÇE MD. /
2	Ali Çetin ÖNDER	ALER YAĞ /
3	Atilla TOTOŞ	Muğla Ticaret ve Sanayi Odası /
4	Avni UYGUR	Uygur Sabun, Zeytinyağı /
5	Ayhan AKPEK	GÜVENAL SABUN PRİNA RAFİNE YAĞ SAN.VE TİC.A.Ş. /
6	Bahadır ÖZTÜRK	ZEYTİNBİRLİĞİ / Mühendis
7	Bekir KARABACAK	Karabacak Zeytin Sanayi /
8	Burak GÖZET	Karçisalı GTH İlçe Müd. / Ziraat Müh.
9	Burcu DANACI	ATHB Ceyhan İlçe Müd. /
10	Bülent ÖZDEMİR	Ziraat Mühendisi /
11	Doc. Dr. Emine İKİKAT TÜMER	Sütçü İmam Üniversitesi /
12	Doc. Dr. Renan TUNALIOĞLU	Adnan Menderes Üniversitesi /
13	Ercan TÜRKTEMEL	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı /
14	Ertuğrul ÖZTÜRK	Hatay Bübs /
15	Fatih BALCI	GAÜN TARGET TTO /
16	Fuat TAYLAN	Şanlıurfa GTHB /
17	G. Roza OSEY	Şanlıurfa Ticaret Borsası /
18	Gülden BAŞ	Mersin GTHB İl Müdürlüğü /
19	H. Kemal BAĞCI	Şehitkamil GTHB /
20	Hafize HASAR	GTHB Gaziantep İl Müd. /
21	Hakan YILDIZ	Kalkınma Bakanlığı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı /
22	Halil DALER	Gaziantep İl Tarım Müd. / Bilgi İşlem
23	Halit AVCI	Hatay BSS Müd. /
24	Hasan DOĞAN	Şanlıurfa Halfeti GTHB İlçe Müdürlüğü /
25	Hatice GÖZEL	Antepfıstığı Araştırma İstasyonu Müdürlüğü /
26	İbrahim Halil YİĞİT	Birecik GTH İlçe Müdürlüğü /
27	İzzettin KAÇAR	Soruç Tarım /
28	Kahraman ÜNLER	Kilis Kent Konseyi /

Ek 5. Katılımcı Listesi (Devam)

S.No	Ad ve Soyad	Kurumu / Görevi
29	Kenan SEÇKİN	TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Gaziantep Şubesi /
30	Kubilay DERİN	Mersin GTHB İl Müd. /
31	Kurban NEDRET	GTHB Gaziantep /
32	Levent DOĞRUYOL	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı /
33	M. Gül GİRİŞKEN	BTÜ /
34	M. Sadık KOL	UNDP /
35	Mahmut AŞCI	Sarıçam GTH İlçe Müd. /
36	Maruf MARUFOĞLU	Nizip Zeytin ve Antepfıstığı Üreticileri Derneği / Çifçi
37	Mehmet DİRİ	Kilis İl Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü /
38	Mehmet KABAKÇI	Gaziantep İl GTHM /
39	Mehmet KANDEMİR	Kilis Musabeyli Şabanlı Köyü Ta. Gel. Müh. /
40	Mehmet Murat ŞİT	Mut İlçe Tarım Müd. /
41	Mehmet SİĞİRCİ	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı /
42	Mehmet SÖNMEZ	Kilis GTHM /
43	Mehmet ŞAHİN	Nizip GTHM /
44	Mehmet ŞİHLAR	Hatay Ziraat Mühendisliği / Girne Mh. Şükrü Kanat Cd. Hatay
45	Mehmet UÇKUN	İpekyolu Kalkınma Ajansı /
46	Metin ERTURHAN	Sayınlar A.Ş. /
47	Murat ADA	Tarsus İlçe Tarım / Ziraat Müh.
48	Murat CANDEMİR	Kalkınma Bakanlığı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı /
49	Murat ÇELEBİ	Mersin İl Tarım /
50	Murat ÇETİN	Gaziantep Ticaret Borsası /
51	Murat GÜMÜŞ	Murat Gümüş - Gümüsoğlu Sofralık Zeytin İşletmesi /
52	Murat KAPLAN	ÇKA / Uzman
53	Nuri PAKIR	Şanlıurfa GTHB /
54	Orhan KATI	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı /
55	Prof. Dr. Fahrettin GÖĞÜŞ	Gaziantep Üniversitesi /
56	Prof. Dr. Nihat YILDIRIM	Gaziantep Üniversitesi /

Ek 5. Katılımcı Listesi (Devam)

S.No	Ad ve Soyad	Kurumu / Görevi
57	Recai ALİBEKİROĞLU	Osmaniye Ziraat Odası /
58	Renan TUNALIOĞLU	ADÜ Ziraat Fakültesi /
59	Reşat TAMAN	İpekyolu Kalkınma Ajansı /
60	Serdar İNCE	Gaziantep Sanayi Odası /
61	Tunahan KARAŞAHİN	Tarde Zeytinyağı /
62	Ümit DELİ	Kilis Ziraat Odası /
63	Vakkas KOCA	İpekyolu Kalkınma Ajansı /
64	Yrd. Doc. Dr. Yusuf NİKPEYMA	Sütçü İmam Üniversitesi /
65	Yrd. Doç. Dr. Ebru SAKAR	Harran Üniversitesi /
67	Yusuf GÜN	Silifke İlçe Tarım /
68	Zennan KENAN ŞİMŞEK	Altunkaya Group /
69	Züleyha ÇEVİK	Şahinbey İlçe Tarım Müdürlüğü / Mühendis

Ek 6. Çalışma Programı

Zeytin ve Zeytinyağı Sektörü
Ulusal Kümelenme Stratejileri Geliştirilmesi Projesi
Gaziantep Ortak Akıl Platformu® Çalışma Programı

(20 Kasım 2014)

Gaziantep Ticaret Borsası, Gaziantep

09:30-10:30 Açılış ve Projenin Tanıtımı

10:30-11:15 Sektör SWOT Analizi – Fikir Üretme Çalışması

11:15-11:45 Çay/Kahve Arası

11:45-12:30 Sektör SWOT Analizi – Birleştirme Çalışması

12:30-13:30 Öğle Yemeği

13:30-14:30 Sektör SWOT Analizi – Diğer Gruplara Katkı Çalışması

14:30-15:00 Sektör SWOT Analizi – Önceliklendirme Çalışması

15:00-15:30 Çay/Kahve Arası

15:30-16:00 Paylaşım

16:00-16:30 Değerlendirme ve Kapanış

Ek 7. Toplu Çalışma Fotoğrafı

